

بالا جا شاهزاده

آنتوان دۇ سنت-اڭقزوپېرى

آدمياجان دىجىتال كىتاب انوى

<http://www.kitablar.com>

<http://www.kitablar.org>

لاتین الیفباسیندان آذربایجان عرب الیفباسینا ۱۳۸۹/۱۱/۲۱ تاریخینده "AzConvert" پروگرامیندان یاردیم آلاراق کوچورولدی.

کوچورن: احمد بابائی (آتاخان اوغلو)

Email: ahmadbabayi@gmail.com

فرانسیز دیلین دن ترجمه ائدن لر: عزیز گؤزلسوی، یاقوت قوربانووا

لئون وئرته

بو کیتابی یاش لی بیر آداما حصر ائتدیگیم اوچون اوشاق لاردان عذر ایستیرم. باغیشلانماغا جدی اساسیم دا وار: همین بو یاش لی آدام دوستلاریمدان ان یاخینی دیر. باغیشلانماغا داها بیر اساسیم وار؛ بو یاش لی آدام هر شئی باشا دوشمه یه قادیر دیر، حتی اوشاق کیتاب لارینی دا. اوچونجو بیر اساسیم دا وار: بو یاش لی آدام فرانسادا یاشاییر، اورادا ایسه بو ساعت آجلیق دیر، سویوق دور. بو مقامدا اونون تسل لیه بؤیوک احتیاجی وار. بوتون بو عذر خاه لیک لار کیفیت دئیلسه، اوندا بو کیتابی یاش لی دوستومون اوشاق لیغینا حصر ائدیرم. آخی بوتون یاش لی لار اولجه اوشاق اولموش لار، اما بونو خاتیر لایان لار ایندی چوخ آزدیر. بئله لیکله، اتحافیمی دوزلدیرم: لئون وئرتین اوشاق لیک چاغینا اتحاف ائدیرم.

xxxx

آنتوان دؤ سنت-اٹقزوپتری 29 یون 1900-جو ایله لیوندا آنادان اولوب. اونون اوشاق لیک ایللری آمبریؤ یاخینلیغیندا یاشایان خالاسیگیله کنچیب، تحصیلینی ایسوئچده سنت-کروا-مانسدا، سونرا ایسه پاریسده آلیب و دیزچی لیک مکتبینه داخل اولماغا هازیرلاشیب. لاکین بو مکتبه داخل اولماق اوچون تشکیل اولونموش موسایقه دن کنچه ییلمه ییب، گله جک یازیچی قرارا گلیر کی، اینجست مکتبینه داخل اولماق اوچون موهازیره لره قولاق آسین.

1921-جی ایله ایستراسبورقدا، هاوا قوه لری قوشونوندا حربی خیدمهت باشلاییر. اورادا طیاره سورمی اؤیرنیر و او واخت دان بری اؤز تالشینی طیاره سورجولوگو پشه سینه باغلاییر. 1923-جو ایله حربی خیدمتینی باشا ووران دان سونرا موختلیف پشه لرده چالیشیب. یازی-پوزو ایله مشغول اولوب، مقاله لر یازیب چاپ ائتدیریردی. 1925-جی ایله ایلک حکایه سی مطبوعاتدا درج اولونوب. حکایه، یازیچی نین وورغونو اولدوغو اوچوش ماجرالاریندان بیرینه حصر اولونموش دور.

1926-جی ایله اٹقزوپتری آویاسیا جمعیتینه داخل اولوب و تولوز-جاکارتا پوچت تییاره سینی ایداره ائدیب. ائله بو دؤورلرده، یعنی 1929-جو ایله، او، "جنوب پوچتو" اثرینی یازمیش دیر. مریؤز و گیومی ایله بیرلیکده اٹقزوپتری آمتریکا-فرانسا هاواختی نین آچیلما سینی موزاکیره ائتمک اوچون آمتریکا یا گئدیر. 1931-جی ایله "گنجه اوچوشو" اثرینی یازیر و اثر اؤز مؤلفینی دنیا میقیاسیندا تانی دیر، اونا بؤیوک شؤهرت گتیریر. 1935-جی ایله پاریس-سایقون اوچوشوندا رئکورد قازانماق اوچون یاریش لاردا ایشتیراک ائتسه ده اوغور قازانا بیلیمیر. 1938-جی ایله نیویورک-ماگیلان آدلارینی هاواختی ایله بیرلشدیرمه یه جهد گؤسترکن جدی خسارت آلیر. بیر نچه آی نیویورک خسته خانالاریندا موالیجه اولونور و "انسان لارین تورپاغی" ادلی رومانینی چاپ ائتدیریر.

ایکینجی دنیا محاربه سی زامانی آلمان ایشغالچی لارینا قارشى ووروشان آزادلیق اوردوسوندا فال ایشتیراک ائدیر. اما او زامان طیاره سورمی اونا قاداغان ائتمیشدی لر، چونکی اٹقزوپتری آرتیق یاش لی ایدی. بونولا بئله یازیچی تکیده ائده-ائده اؤز ایستینه چاتیر و یئنی دن

تييارەنن شتوروالى آرخاسىنا كىچمە يە نايىل اولور.

1944-جىۋايل يون آيى نىن 31-دە بورقودان كورسكاي اوجور و بو اونون سون اوجوشو اولور و او بير داها گىرييه قايتمىر.
محاربە ايللىرىندە آنتوان دۇ سنت-انقزوپىرى اۋزونون اوچ ائىرىنى چاپ ائىدىرىر: "حربى پىلوت"، "گىروو گۇتورولموشە مکتوب" و "بالاجا شاھزادە".

ھىرايىكى پىشەنن - تىيارچى لىك و يازىچىلىغىن - فدای سى اولان آ. انقزوپىرى حیاتدا وور-توت 44 ایل ياشامىشىدى.
ا. گۇزلسوى

بو، منيم اوچون دونيانين ان گؤزل و عيني زاماندا ان كدرلي منزره سي دير. بو، اصلينده اوولكي صحيفه دكي همين منزره دير، اما من اونو سيزه ياخشى گؤستر مك اوچون بير داها چكديم. محض بوردا بالا جا شاهزاده ايلك دفعه يئر اوزونده پيدا اولموش، سونرا ايسه قئيب اولموش دور. اكر بير گون آفريكا سهرالارينا سياهت اتسه نيز، بو منزرنى تانماق اوچون اونا دقتله باخين. اكر بير گون سيز اوردان كنجه سي اولسانيز، يالواريرام، تلمسين، همين اولدوزون آلتيندا بير آز آياق ساخلاين! اكر اوندا بير اوشاق سيزه طرف گلرسه، گولرسه، اكر اونون قيزى لى ساچلارى وارسا و اكر اونو سورغو-سوال ائندنه جاواب وئرمزسه، سيز، اونون كيىم اولدوغونو آنلايا جاقسينيز. اوندا زحمت اولماسا، منى اينتيزاردا قويماين، منه تسكين ليك وئرين، اونون قايتماسى حاقيندا منه تنزليكه يازين...

I

آلتى ياشيم اولاندا، كئچيلمز مئشه دن دانيشان "اولموش احوالات لار" آدلى كيتابدا، عجايب و قرايب بير شكيل گوردوم. بو شكيلده بير تيجى حيوانى اودان افى بير ايلان تصوير اولونموشدو. بودور شكيلين صورتى:

كيتابدا يازيلميشدى: افى ايلان لار اؤز شيكارلاريني بوتؤو، چئينمه دن اودورلار. سونرا اونلار ترپنه ييلمير و اوددوقلاريني هزم ائتمك اوچون آلتى آى سراسر ياتيرلار. اوندا، من جنگل ليك ماجرالارى حاقدان اوزون-اوزادى دوشوندوم و رنگلى قلمله ايلك شكلىمى چكديم. چكديگيم بير نؤمره لى شكيل باخ بئله ايدى:

من، بو شاه اثرىمى بؤيوك لره گؤسترديم و اونون واهيمه لى اولوب-اولماديغىنى سوروشدوم. اونلار ايسه "آدى بير شليپا نيه ده واهيمه لى اولمالى دير؟"، - دئيه ريشخندله جاواب وئردى لر. منيم شكلىمده شليپا يوخ، اوددوغو فيلى هزم ائله ين افى ايلان تصوير اولونوردو. اوندا، من بؤيوك لره آيدىن اولسون دئيه، افى ايلانين داخيل دن گؤرونوشونو چكديم. بؤيوك لر ين هميشه علاوه ايزاها احتياجى اولور. بؤيوك لر منه افى ايلانى داخيل دن و خارج دن چككمك اوزينه جوغرافيا، تاريخ، حساب و قرامماتىكا ايله ماراقلانماغى مصلحت گوردولر. آلتى ياشيمدا ايكن گؤزل رسام ليق صنعتينى من باخ بئله جه ترك ائتديم. چكديگيم 1 و 2 ن-لى شكيل لر ين اوغور سوزلوغو منى روح دان سالدى. بؤيوك لر اؤزو-اؤزلوگونده هئچ واخت هئچ نه باشا دوشمورلر، اوشاقلار ايسه اونلارا هر دفعه بير شئى ايزاه ائتمك اوچون يورولوب الدن دوشورلر. بئله ليكه، من باشقا پشه سئجه لى اولدوم و طياره سورمى اؤيرنديم. دونيانين بير چوخ اؤلكه لرينه

اوچموشام. جوغرافيا، دوغروندان دا، منيم چوخ كارىما گلدى. ايلك نظردن، من چينى آريزونادان آسانليقلا آيريرديم. گنججه واختى يولو آزاندا جوغرافيانى بيلمين فايداسى بۇيوك دور.

منيم بوتون حياتيم بويو چوخسايلى جدى آدم لارلا هئسابا گلمز تماس لاريم اولوب. بۇيوك لار آراسيندا چوخ اولموشام. اونلارلى لاپ ياخين دان گورموشم. لاکين، بوتون بون لار اونلارلا قارشى فيكرىمى ديشه بيلمهدى. بۇيوك لردن منه بير آز ساغلام دوشونجهلى گۇرونى راست گلدیکده، ايندييه قدر ساخلاديغيم بير نؤمرهلى شكلىمى اونا گؤستريو و بو بارهده اونون فيكرىنى اويرنمك ايستيرديم. ايستيرديم كى، بو آدامين بير شئى آنلايب-آنلاماديغىنى مويىنلش ديريم. لاکين، هر دفعه منه عىنى جاوابى وئيردى لر: “بو، شلياپادير”. اوندا من اونلارلا نه افى ايلان لاردان، نه كئچيلمز مئشه لردن، نه ده اولدوز لاردان دانيشيرديم. من اونلارلا آنلاما سويه سين دن و قالستوك لاردان دانيشيرديم. بئله بير عقللى آداملا تانيش اولدوقلاريندان چوخ ممنون قاليردى لار.

II

صحت ائتمه يه بير بنى -اينسان تاپمادان، گون لريم بئله جه بير مدت تنهاليقدا كئچدى. بو وضعيت آلتى ايل اول تياره نين موهر ريكي نين خاراب اولوب، بۇيوك سهرايا ائتمه يه مجبور اولدوغوم واختا قدر داوام اتتدى. يانيمدا نه مئخانيك، نه سرنشين اولدوغون دان، تڪ اوزوم بو چتين تمير ايشى نين اؤده سين دن گلمه يه جهد ائتمه لى ايديم. منيم اوچون بو اولوم -ديرىم مسئله سى ايدى. بير هفته يه گوجلجه چاتاجاق قدر ايچمه يه سويوم وار ايدى. من ايلك گنجنى، سهر قوم لارى اوستونده ياتمالى اولدوم. بو قزا يئرى ياشايش يئرلرين دن مين ميل آراليدا يئرلشيردى. گميده قزايا اوغراميش، دريانين اورتاسيندا سالين اوستونده تنه قالميش آدم دان دا بئتر تجريد اولونموشدوم. دان يئرى سؤكولنده، مزه لى اوشاق سسى نين منى يوخودان اوياتماسين دان دوغان تعجبومو تسوور اتدين. او سس دئيردى:

“لوتفن ... منه بير قويون شكلى چك!

“نه دئدين؟

“منه بير قويون شكلى چك ...

ايلديرىم وورموش آدم كيمى سيچرايب آياغا قالخديم. گوزلر يمي ياخشى -ياخشى اوووشدوردوم. اطرافىما باخديم. قارشيمدا، منى جدى شكيله نظردن كئچيرن چوخ قريبه بالاجا بير آدم گؤردوم. سونرالار چكه بيلديگيم اونون ان ياخشى شكلى بودور.

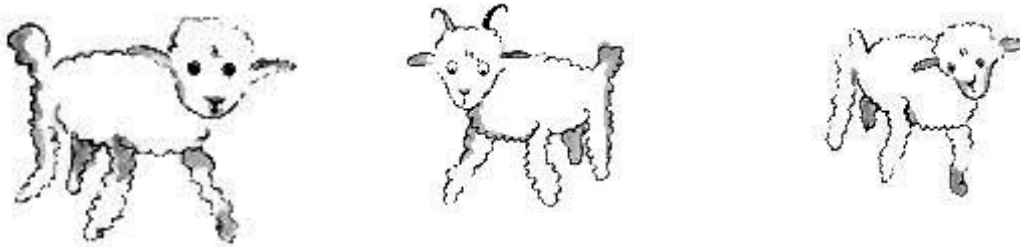
اما، منیم بو شکلمده او، اصلینده اولدوغون دان البته آز والئهئدیجی دیر، آز گؤزل دیر. بو منیم گوناھیم دئییل. آلتی یاشیمدا، رسام لیک صنعتینی اؤیرنمک ایستدیگیم واخت بؤوک لر منی روح دان سالمیشدی لار و منی اینان دیرمیشدی لار کی، من دن رسام چیخماز. من ده افی ایلانین ظاهری و داخی لی گؤرونوشونو چکمک دن ساوایی بیر شی اؤیرنمیشدیم.

تعجب دن برلمیش گؤزلریمی هاردانسا پئیدا اولموش بو خیلقته دیکمیشدیم. اونو تمایین کی، من اینسان مسکه نین دن مین میل اوزاقدا ایدیم. بونولا بئله، بو اوغلان نه یول آزان، نه یورغونلوق دان، آجلیق دان، سوسوزلوق دان و قورخودان اؤلنه اوخشییردی. اوند، یاشاییش مسکه نین دن مین میل آرالی، سهرانین اورتاسیندا ایتمیش اوشاق گؤرکمین دن اثر - علامت بئله یوخ ایدی. یاواش - یاواش اؤزومه گلدیم. نهایت، نیتقیم آجیلان دان سونرا اوندان سوروشدوم:

— بس ... سن بوردا نه ائدیرسن؟

او ایسه منه چوخ جدی بیر شی دئییرمیش کیمی یاواش سسله تکرار ائتدی:

— زحمت اولماسا ... منه قویون شکلی چک ...

بو صحنه او قدر آغلاسیغماز و اسرارنگیز ایدی کی، اونون خاهیشتن دن بویون قاچیرماق هئچ جور اولمازدی. اؤلوم تهلوکه سی ایله اوزبوز دایان دیغیم بیر واختدا، یاشاییش مسکن لرین دن مین میل اوزاق لاردا شکل چکمک منه عقل سیز گؤرونسه ده، جییم دن بیر ورق و دیگیر جک لی قلمیمی چیخارتدیم. اما، ائله بوراداجا خاتیرلادیم کی، جوغرافیائی، تاریخی، حساب و قراماتیکانی یاخشی اؤیرنمیشم. اوغلانا (بیر آز آجیق لی طرزده) بیلدیردیم کی، شکل چکه بیلیرم. او ایسه منه دئدی:

— ائییب ائتمز. منه قویون شکلی چک.

هئچ واخت قویون شکلی چکم دیگمه گؤره اوولکی ایکی شکلم دن بیرینی اونون اوچون تکرارن چکدیم. باجاردیغیم بو ایدی - افی ایلانین خارج دن گؤرونوشو. اوغلانین منه وئردیگی جاوابی ائشی دنده هئیرتلندیم:

— یوخ! یوخ! افی ایلان قارنیندا فیل ایستیرم. افی ایلان چوخ تهلوکه لی دیر، فیل ایسه نهنگ دیر، چوخ یئر توتور. منیم پلانتیم ایسه تامام بالاجادیر. منه قویون لازیم دیر. منه قویون شکلی چک. نهایت قویون شکلی چکدیم.

او، شکله دقتله باخدی، سونرا ایسه:

— یوخ! - دئدی، - بو قویون چوخ سیسقادیر، خسته دیر. آیری سینی چک.

آیری سینی دا چکدیم.

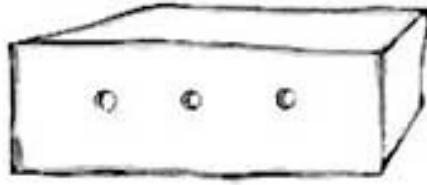
دوستوم مئهریان لیقلا و ایلتیفاتلا گولومسه دی.

— سن اؤزون ده یاخشی گؤرورسن ... بو، قویون دئییل، بو، قوچ دور. اونون بویونوزلاری وار ...

من، باشقا بیر قویون شکلی چکدیم. اما، بونو دا اوولکی لر کیمی قبول ائتمه دی.

— بو ایسه چوخ قوجادیر. منه ائله قویون لازیم دیر کی، چوخ یاشاسین.

بوراداجا صبریم توکندی و موتورو سؤکمه یه تلسدیگیم دن همین بو شکلی جیزما - قارا ائدیپ اونا وئردیم.

“باخ، بو یئشیک دیر. سنین ایستدیگین قویون ایسه، اونون ایچینده دیر. ” اونا اوجادان ایزاه ائتدیم. لاکین بو بالاجا تلبکار حاکمیین اوزونون ایشیقلا ندیغینی گۆردو کده، چوخ تججوبلندیم: “من محض بئله سینی ایستیر دیم. نئجه فیکیرلشیرسن، بو قویونا چوخمو اوت لازیم اولاجاق؟ نئجه مگر؟

“چونکی منیم یاشادیغیم یئر چوخ بالاجادیر... ” ونون اوچون کیفایت ائدر. آخی من سنه لاپ بالاجا بیر قویون وئرمیشم. او، باشینی شکله طرف ایدی: “چوخ دا بالاجا دئیل... هله بیر باخ! او، یوخویا گئتدی... ” بالاجا شاهزاده ایله تانیشلیغیم باخ بئله اولدو.

III

اونون هاردان گلدیگینی اؤیرنمک اوچون خئی لی واخت صرف ائتمه لی اولدوم. منه چوخ لو سوال وئرن بالاجا شاهزاده منیم وئردیگیم سوال لاری سانکی ائشیتمیردی، بلکه ده اوزونو ائشیتمزلییه ووروردو. یاواش-یاواش، تصادفن و اۆتری دئیلیمیش سۆزلر هر شئی منه آیدینلاش دیریردی. منیم تییارمی ایلک دفعه گۆرنده (تییاره نین شکلینی چکمه یه جم، بو منیم اوچون چتین دیر) او، سوروشدو:

“بو نه اولان شئی دیر؟ ” بو شئی دئیل. بو اوچور. بو تییاره دیر. اۆزو ده منیم تییارم دیر. من اونا اوچدوغونو باشا سالا-سالا اؤیونوردوم. اوندا او، دئدی: “نئجه! سن گۆی دن دوشموسن؟ ” به لی، - دئییه توازؤ کارلیقلا جاواب وئردیم. “اه! بو چوخ ماراقلیدیر...”

بالاجا شاهزاده ائله بیر قهقهه چکدی کی، منی قیجیقلا ندیردی. منیم فلاکتیمی جدی قبول ائدن لردن خوشوم گلیر. سونرا علاوه ائتدی:

“دئمه لی سن ده گۆی دن گلیمسن! هانسی پلانئت دنسن؟ ” همین آندا اونون سهرادا قایبانه پئیدا اولماسی نین بعضی مقام لاری منیم اوچون آیدینلاشدی. “دئمه لی سن باشقا بیر پلانئت دن گلیمسن؟

لاکین او، جاواب وئرمه دی. تییاره یه باخا-باخا باشینی آهسته-آهسته بولادی: “دوغرودان دا بو ماشینلا سن اوزاق دان گله بیلمز دین... ” او، اوزون-اوزادی خیالا دالدی. سونرا ایسه، منیم چکدیگیم قویونو جیبین دن چیخاریب اۆز ثروتی نین تاماشاسینا دالدی.

“آیری پلانئت لر” حاقیندا بو یاری موممالی و ناتامام اعترافین منی نئجه ماراقلاندیردیغینی تسوور ائده بیلمز سینیز. بو باره ده داها چوخ اؤیرنمک مقصدیله اوندان سوروشدوم:

“قشنگ اوغلان، سن هاردان گلیرسن؟” سنین ائوین “هاردادیر؟ منیم قویونومو هارا آپارماق ایستیرسن؟

دالغین و فیکیرلی بیر سوکوتدان سونرا او، جاواب وئردی:

“منه وئردیگین یئشیک اونا گؤره یاخشی دیر کی، بو قویونون ائوی اولاجاق، گنجهلر اوردا یاتاجاق.

لبتته، اگر سن صمیمی اولسان، من سنه گوندوزلر اونو باغلاماق اوچون کن دیر ده وئره جه یم. بیر دنه ده پایا.

تکلیفیم بالاجا شاهزادنی هئیرتلندیردی:

“باغلاماق؟ آخی نیه گؤره!

“ونو باغلاماسان، هارا گلدی گندر و آزار...

بو زامان دوستوم یئنه قهقهه چکیب گولدو:

“آخی، او، هارا گنده بیلر؟

“هارا گلدی. قویونا نه وار...

اوندا، بالاجا شاهزاده جدی طرزده دئدی:

“بونون قورخوسو یوخ دور، یاشادیغیم پلانئت اونسوز دا بالاجادیر!

سونرا، بلکه ده بیر آز قمگین حالدا علاوه ائتدی:

“دوز ایره لی گنتمکله چوخ دا اوزاغا گنده بیلمز...

IV

بنله لیکله، من چوخ اهمیت لی ایکینجی بیر شئی ده اؤیرندیم: بالاجا شاهزاده نین پلانئتی آدی بیر ائودن آزاجیق

بو، منى چوخ تعجبلىن ديره بيلمزدى. بيليرديم كى، يئر، يوپيتر، مارس، وئترا كيمى ايرى پلانتلاردن باشقا (اونلار بئله آدلار وئرميشدى) يوزلرله باشقالارى دا واردى. لاکين اونلار بزن او قدر بالاجاديرلار كى، تئلكسكوپدا دا اونلارنى گورمك چتين دير. آسترونوم بئله كيچيك پلانتلاردن هر هانسى بيرىنى كشف ائدنده اونا آد اوزينه نؤمره وئيردى. مسئلن، 3251-جى آسترويد.

بالاجا شاهزاده نين هانسى پلانتلاردن گلهمه سىنى دئمك اوچون منده جدى اساسلار واردى، او، ب 612-جى آسترويددن گلهميشدى. بو آسترويد ايندييه كيمى يالئيز بيرجه دفعه تئلكسكوپدا گورونموشدو، اونو 1909-جو ايلده بير تورك آسترونومو گورموشدو.

تورك آسترونومو اوز كشفى بارهده او زامان بئيلخالق آسترونوميا قورولتايندا گئنىش معلومات وئرميشدى. اما اونون تورك گئىمىنه گؤره هئچ كس اونا اينانمالميشدى. بؤيوكلر بئله دير ده!

خوشبختلىك دن بير تورك ديكتاتورو، آسترويد ب 612-نين گئيرجى شؤهرتى ايتيرمك نامينه اوز خالقنى اؤلوم جزاسى ايله حده لمكله آوروپاساياغى گئىنمه يه مجبور ائتدى. همين آسترونوم اوز كشفىنى 1920-جى ايلده، قشنگ قيفهده يئنى دن نومايش ائتديردى. بو دفعه هامى اونا ايناندى.

بؤيوكلر آنلاسين دئيه من سيزه آسترويد ب 612 حاقدا تفصيلاتى ايله دانىشديم، حتى اونون نؤمره سىنى ده سيزلره اعتبار ائديب دئديم. بؤيوكلر رقملى خوشلاير. سيز اونلار يئنى بير دوستونوز حاقيندا دانىشساينيز، اونلار اساس مسئلهلر بارهده سيزى سورغو-سوالا توتمايلاقلار. اونلار سيزدن هئچ واخت سوروشمايلاقلار: “دوستونوزون سىنىن آهنگى نئجه دير؟ هانسى او يونلارنى خوشلاير؟ كچك كوللكسپاسى ائدير مى؟” اونلار سيزدن سوروشورلار: “نئجه ياشى وار؟ نئجه قارداشى وار؟ چكى سى نه قدر دير؟ آتاسى نه قدر قازانير؟” يالئيز بو سواللار جاواب آلان دان سونرا اونو تانيدىقلارنى دئيه جكلىر. اگر بؤيوكلره دئسه نيز: “داميندا گؤيرچينلر، پنجره لر ينده اتير شاه چيچى اولان قيرمىزى كرپيچ دن تيكلشميش قشنگ بير ائو گوردوم...” اونلار بو ائوى تسوورلرينه گئيره بيلمه يه جكلىر. اونلار دئمك لازيم دير: “يوز مين فرانكلىق ائو گوردوم.” اوندا بؤيوكلر يئريئردن اوجا سسله دئيه جكلىر: “نه قيامت ائودير!”

سيز اونلار دئسه نيز كى، “ئبوت اودور كى، بالاجا شاهزاده ياشاييب، قشنگ اوغلان اولوب، گولوردو، ايستيردى قويونو اولسون. اگر او، قويون ايسته ييبسه، دئمه لي ياشاييب.” بئله دئسه نيز بؤيوكلر چيگينلرينى چكه جك و سيز بئله اوشاق كيمى رفتار ائده جكلىر. اما اونلار دئسه نيز كى: “بالاجا شاهزاده آسترويد ب 612-دن گليب، اوندا ايناناچاقلار، سورغو-سوالدان سيزين جانينىز قورتاراجاق. بؤيوكلر باخ بئله دير. اونلاردان اينجيمه يه ديمز. اوشاقلار بؤيوكلره قارشى چوخ ايلتيفاتلى اولمالى دير.

اما حياتى باشا دوشن بيزلر رقملره، البته، ايسته زها ايله باخيريق! ايسترديم بو اهوالاتين نقلينه سئهرلى ناغيللاردا اولدوغو كيمى باشلايم. ممنونيتله بئله باشلاديم: “بيرى واردى، بيرى يوخدو، بالاجا بير شاهزاده واردى. اونون ياشادىغى پلانت اونون اوزون دن بير آز بؤيوك اولاردى. شاهزاده نين ياخشى بير دوستا احتياجى واردى...”

حياتين نه اولدوغونو باشا دوشن لر درهال آنلاياردی لار کی، بونلارين هامی سی حقیقت دیر. دوغروسو، ایستیمیر کی، کیتایمی دیرسیر بیر شئی حساب اتتسین لر، اونو ایلنجه خاطرینه اوخوسونلار. بو خاطره لری دانیشدیقجا چوخ کدرلنیرم. دوستومون اوز قویونو ایله چیخیب گئتمه سیندن ایندی آرتیق آلتی ایل کئچیر. اگر من اونون تصویرینی وئرمه به، شکلینی چکمه یه چالیشیرامسا، بوتون بونلار یالنیز اونو اونوتماق اوچوندور. دوستو اونوتماق پیس و کدرلی شئی دیر. هامی نین دوستو اولمور، هامی دوست قازانا بیلیمیر ها! من رقم دن باشقا قئیری شیله ماراقلانمایان بویوک لر کیمی اولماق دان قورخورام. باخ ائله بونا گوره ده بیر قوتو رنگ و رنگ لی کارانداس آلیمشام. بو یاشدا تره دن رسمه قاییتماق آسان ایش دئییل. نه واختسا، آلتی یاشیندا افی ایلانین داخل دن و خارج دن گورونوشونو چکیمشیم، و سسالام، چکدیک لریم وور-توت بونلار اولوب، داها شکیل چکمه یه جهد گوستردیگیم اولمایب. البته، چالیشاجام بالاجا شاهزاده یه داها چوخ اوخشیان پورترت لر چکیم. اما چکجیم شکیل لرین اونا تام اوخشیاجاغینا عمین دئییلیم. بیر ده گورورسن شکیلن بیر اونا اوخشییر، او بیر ایسه هئچ اوخشامیر. بوی-بوخون چکنده ده سهوه یول وئیریم. باخ بو شکیلده بالاجا شاهزاده چوخ بویوک گورونور، او بیر سینده ایسه چوخ بالاجا چیخیب. پالتاری نین رنگینی ده پیس خاتیرلاییرام. چالیشیرام زند ایله اونون شکلینی هم ائله، هم ده بئله چکیم. بعضی مقام لارین، بعضی داها موهوم تفسیلات لارین وئریلمه سینده ده سهوه یول وئره جم. اما بو سهولری گرک منه باغیشلا سینلار. دوستوم هئچ واخت ایزاهات وئرمی سئومزدی. منی اوزو کیمی حساب اندیردی، ائله بیلیردی کی، اونون بیلدیک لری نین هامی سینی من ده بیلیرم. من باغلی قوتونون ایچین دکی قویونلاری گوره بیلیرم، او ایسه گوروردو. گورونور، من بیر آز بویوک لره بنزیریم. یقین کی، بو قوجالیق دان دیر.

V

اونون پلانتئی، پلانتئی ترک ائتمه سی و سیاهتی حاقیندا من هر گون نسه اویرنیردیم. او بو باره ده آز دانیشیردی. هر شئی تدریجن باش وئریردی، تصادفی سورغو-سوال نتیجه سینده. باخ، بئله جه اوچونجو گون باوباب× درامینی دا بو یوللا اویرنیدیم.

بو دفعه ده صحبت یئنه قویون دان گئندنه بالاجا شاهزاده قفیل دن، جدی بیر شوبهه سی اولان آدام کیمی من دن سوروشدو:

“قویونلار دوغرو دانمی کول-کوس یییر؟

“به لی، دوزدور.

“اه! من چوخ شادام.

باشا دوشمدیم کی، قویونلارین کول-کوس یئمه سی نه اوچون بو قدر اهمیت لی بیر حادثه حساب اولونور. بالاجا شاهزاده علاوه ائتدی:

“دئمه لی، اونلار باوبابلاری دا یییرلر، ائلمی؟

بالاجا شاهزادنى باشا سالدېم كى، باوباب لار كول-كوس دئىل كى، قويون لار اونو يىسىن،
اونلار كىلسەدن دە هون دور

آغاچ لادرير، او، بۇيوك بير فيل سوروسو گتيرسه ده، بير باوباب آغاچنى يىيىپ قورتارا بيلمز.
فيل سوروسو فيكرى بالاجا شاهزادنى گول دوردو. او دئدى:
“وندا فيل لرى بير-بيرى نين اوستونه مين ديرمك لازيم گلردى...”

سونرا عقل و متيقله علاوه ائدى:

“باوباب آغاچ لارى بو حده بۇيوه-بۇيوه گليب چاتيرلار، طيعى كى، اولجه اونلار بالاجا اولور.

“دوز دئيرسن! امانه اوچون سن ايستيرسن كى، قويون لارين بالاجا باوباب لارى يىسىن؟

او جاواب وئردى: “بس نئجه!” سانكى صحبت ان آدى، هامىيا معلوم اولان بير حقيقت دن گئيدردى. بو مسئلنى من
اؤزوم باشا دوشمك اوچون خىلى فيكىرلشمهلى اولدوم.

دوغرودان دا بالاجا شاهزاده نين پلانئتنده، باشقا پلانئت لرده اولدوغو كيمى، هم فايدالى، هم ده زورلى اوتلار
ييتيردى. ياخشى توخوم دان نتيجه اعتباريله ياخشى اوت، پيس توخوم دان پيس اوت ييتشير. اما، توخوم لار گؤزله گؤرونمور.
اونلار تورپاغى باشينا چكىب يئرين درين ليكلرينده مورگوليرلر. بو مورگو اونلاردان بيرى نين قريه طرزده
اويانماسينا قدر داوام ائدير. سونرا زوغ آتير، قددىنى دوزلدير، اولجه زورسيز گؤرونن، اوتانا-اوتانا
حيرتاميز درجه ده گؤزل، زريف و بالاجا گؤي زوغ گونشه طرف بوى لائير.

صحبت تورپون و يا گولون زوغون دان گئدرسه، اوندان قولى اونلار نئجه ايستيرلرله ائله ده بۇيوسونلر. اما

صحبت زيانلى ييتكى لردن گئندنه، اونلارى تانيان كيمى درهال كؤكون دن قوپايرب آتماق لازيم دير. بالاجا

شاهزاده نين پلانئتنده ده دهشتلى توخوم لار واردى... بونلار باوباب توخوم لارى دير. پلانئت تورپاغى بو توخوم لارلا

دولودور. بير باوبابى واختيندا تانيماسان سونرا اوندان ياخا قورتارماق قئيرى-مومكون اولاجاق. بوتون پلانئتى

باش دان-باشا بورويه جك. اؤز كؤك لرى ايله تورپاغى دليك-دئشيك ائده جك. خصوصيله پلانئت بالاجا ديرسا و باوباب لار

اورادا چوخ دورسا، پلانئتى مهو ائده بيلرلر.

“بو اينتيزام مسئله سى دير”، - بالاجا شاهزاده كيچيك بير فاسيله دن سونرا منه دئدى. “سحر اؤزونو قايدايا

سالان دان سونرا بۇيوك قايعيكنش ليكله پلانئتىنى ده قايدايا سال. مونترم اولاراق باوباب لارى كؤكون دن قوپايرب

آتماغى اؤزونوزه بورج بيلين. كؤرپه ايكن باوباب لار قيزيلگول كولونا چوخ اوخشاير، اونلارى فرقلى ديرن كيمى،

زيانكارين كؤكونو درهال كسين. بو دارىخديرىجى ايش اولسا دا چتين دئيل، آسان ايشدير.”

بير گون بالاجا شاهزاده منه مصلحت گؤردو كى، بير شكيل چكىم و باوباب حاقيندا بو فيكىرلرى اوشاق لارين

بئنينه يئريتمك مومكون اولسون. اونلار بير گون سياهته چيخسالار، بو شكيل اونلارين كارينا گلر. بزن

گۆردوگونوز ايشه فاسيله وئريب اونو موققتى دايانديرا دا بيلرسيز. صحبت اگر باوباب لاردان گئديرسه اونلارى اؤزباشينا بوراخماق اولماز، بو هميشه فلاكت دير. من بير پلانت تانييرام، اورادا بير تنبل ياشاير. او، اوچ كول بيتكيه قارشى دقت سيز اولوب، اونلارين هانسى نين گول كولو، هانسى نين باوباب اولماسينا فيكير وئرمه ييب. بالاجا شاهزاده نين گؤستريشيني نظره آلاق من همين پلانتين شكيلنى چكديم. من اؤيود-نسيهت وئرمي سئوميرم. اما باوباب تهلو كهسى اينسان لارا او درجه ده آز معلوم دور كي، بو ويا ديگر آسترويدده اونون فسادلارينا دوچار اولماق ريسكى چوخ بؤيوك اولدوغون دان بو دفعه تمكينى پوزمالى اولدوم. من دئديم: “اوشاق لارا! باوباب لاردان اؤزونوزو گؤزليين!” چوخ دان دوست لاريمى بو تهلو كه دن خبردار ائتمك ايستيرديم، ائله بير تهلو كه كي، اونلار اؤزلىرى ده بيلمه دن اونون لاپ ياخينليغين دان دفعه لرله اؤتوب كئچميش لر. باخ ائله بونا گؤره من بو شكيل اوزرينده بو قدر زحمت چكيمش، صرف ائتديگيم امه يه ده هيئيم گلير. دوست لاريم ده منيم كيمي يانين دان سورتونه-سورتونه اؤتوب كئچديك لرى باوبابى تانيما ييب لار. بئله بير درس وئرميم زحمتينه دير. بلكه ده سيز بير-بيرينيزدن سوروشا قسينيز: نه اوچون بو كيتابدا باوباب لاردان ساوايى باشقا بؤيوك شكيل يوخ دور؟ جاوابى چوخ ساده دير: چالشميشام، اما نايل اولاييلميشم. من باوباب لارى چكنده بونون چوخ واجيب و تخير سالي نمازليغي فيكرى منى وجده گئيرميش دير.

VI

ائه! بالاجا شاهزاده! سنين حياتى نين نئجه كدرلى كئچمه سيني ياواش-ياواش باشا دوشدوم. اوزون واخت دان برى سنين ينگانه ايلنجن گونشين قورويون دان آلدغي شيرين ليك اولوب. حياتى نين بو كيچيك مقامى من سنين گليشى نين دوردونجو گونو، سحر اؤيرنديم. اوندا سن منه دئميشدين: -گونشين باتماسيني چوخ سئويم. گئدك گونشين قورويونا تاماشا ائدك... -ههله گؤزلمك لازيم دير. -ئيبى گؤزليك؟ -گؤزليك كي، گونش قورويو طرف ائنين. اوندا سن قريه بير گورك آلدن، اؤز-اؤزونه گولدون و سوندا منه دئدين: -ؤزومو اؤز ائويميزدىكى كيمي هيسس ائديرم!

دوغرودان دا، آمريكا بيرلشميش شتات لاريندا گونورتا چاغى اولاندا هامى بيلير كي، فرانسادا گون باتير. گونشين باتماسى صحنه سينه تاماشا ائتمك اوچون بير دقيقه نين ايچينده فرانسايي گئتمك كيفايت دير. بدبخت ليك دن فرانسايي چوخ اوزاق دير. اما سنين لاپ بالاجا پلانتينده ايستولونو بير نئجه آدديم كنارا چكمله سن هر دفعه ايستديگين واخت قاشقارالان واختا، گونشين قورويونا تاماشا ائده بيلير سن... -بير گون گونشين باتماسيني من 43 دفعه سئير ائتديم! -آز سونرا علاوه ائدين: -بيلير سنى... آدام قمگين اولاندا گونشين باتماسينا تاماشا ائتمك ايستير...

دئمه لی بیر گونده گونشین باتماسینا 43 دفعه باخاندا چوخ کدرلی اولوبسان، ائلمی؟ اما بالاجا شاهزاده جاواب وئرمه دی سوالیما.

VII

بشینجی گون، یئنه قویونون سایه سینده، بالاجا شاهزاده نین حیاتی نین بو گیزلی مقامی دا منه بل لی اولدو. گوزلنیلمه دن، موقددیمه سیز-زادسیز سرت حالدا، اوزون مدت دن بری ساکیته بو نتیجه یه گلیمیش کیمی من دن سوروشدو:

کول-کوس لاری یئین قویون یقین گول لری ده یئیر، ائلمی؟

قویون قارشى سینا چیخان اوت-الفین هامی سینی یئیر.

تیکان لی گول لری می؟

به لی، حتی تیکان لی گول لری ده.

بو تیکان لار نین کاری دیر، نه لازیم دیر گورن؟

اونو بیلیمیریم. باشیم قاریشمیشدی موتورون برک سیخیلمیش بیر بولتونو آچماغا. چوخ قایغی لی ایدیم، چونکی موتورون جدی ناسازلیغی بیر طرف دن، ایچمه لی سویون قورتارماسی تهلوکه سی دیگر طرف دن منی داها چوخ ناراحت اندیردی. تیکان لار نه لازیم دیر کی؟

بالاجا شاهزاده وئردلیگی سوالا جاواب آلمایینجا ال چکن دئییلدی. بولت دا منی لاپ هؤوسه له دن چیخارمیشدی و

اونا گوره ده بالاجا شاهزاده یه باشدانسوودو جاواب وئردیم:

تیکان لار هئچ نین کاری دیر، گول لر اونو قصدا، آجیقجا یئیریر.

وه! بئله دی!

آزاجیق بیر سوکوت دان سونرا او منه کین لی بیر نظر سالاراق:

من اینانمیرام سنه! - دئدی: گول لر ضعیف، هم ده سادلؤوه دور. باجاردیق لاری کیمی یاشاییر. اؤز تیکان لاری ایله اؤزلرینی جسور گؤستریمک ایستیرلر. اونلار ائله حساب اندیرلر کی، تیکان لاری اولسا هامی قورخار اونلاردان.

من جاواب وئرمدم. او آندا من اؤز-اؤزومه دئیردیم: "اگر بو بولت آچیلماسا، چکیجله سین دیرا جام اونو!

بالاجا شاهزاده منی اؤز فیکیرلریم دن یئنه ده آیردی:

سن ائله حساب اندیرسن کی، گول لر...

یوخ جانیم! یوخ! من هئچ نه حساب ائتمیرم، اینانمیرام.

بئله جه آغلیما گلن ایلک جاوابی وئردیم. مگر گورمورسن من جدی بیر ایشله مشغولام!

او، ھٿير تلنميش حالدا منہ باخدی.

—جیددی ایشله مشغولسان؟!

بالاجا شاهزاده اونا ائیچر گؤرونن بیر شئین اوستونه اییلدیگیمی سٿیر اندیردی، علیمده چکیج واردی، بارماق لاریم سورتکو یاغینا بولاشمیشدی.

—سن لاپ بؤیوک لر کیمی دانیشیرسان! — دئدی.

بو منی بیر آز اوتاندردی. اما او، ھٿچ شئیہ محل قویمادان آمان سیز جاسینا علاوه ائتدی:

—سن هر شئی قاریشدریرسان... هر شئی قاتیب—قاریشدرین!

او دوغرودان دا برک اسبلشمیشدی. کولک اونون قیزی لی ساچ لارینی پیرتلاش دیریردی. او دئدی:

—من بیر پلانٹ تانییرام، اورادا قیرمیزیسفت بیر جناب وار. او اؤمرونده گول یلمه ییب، ھٿچ زامان ھٿچ بیر اولدوز باخماییب، ھٿچ واختم کیمسنی سئومه ییب، رقم لری جمعلمکدن باشقا ھٿچ بیر مشغولیتی اولماییب. و بوتون گونو سنین کیمی ھٿی تکرار اندیر: “من جدی آدامام! من جدی آدامام!” بونونلا دا فخر اندیر، تکبورووندن شیشیب داغیلیر. اما بو آدام دئیل. گؤبلک دیر!

—وندی؟

—گؤبلک!

بالاجا شاهزاده نین بنیزی غضب دن آغاپاق اولموشدو.

میلیون ایللردیر کی، گول لر تیکان یتیریر. میلیون ایللردیر کی، قویون لار گول لری، چیچک لری یتیریر. اگر تیکان لارین ھٿچ کیمه، ھٿچ بیر فایداسی یوخ دورسا، نه اوچون چیچک لر وار قوه لرله چالیشاراق تیکان یتیریر. مگر بونو آنلاماق جدی مسئله دئیل؟ قویون لارلا گول لرین محاربه سی اهمیت سیز شئی دئیلمی؟... بو قیرمیزیسفت، گومبول جنابین حسابین دان داها جدی، داها اهمیت لی دئیل؟ منیم یاشادیغیم پلانٹنده یئگانه بیر گول وار کی، اوندان ھٿچ بیر یترده تاپماق اولماز، او تنها گول دور، اگر بالاجا بیر قویون ائلدیگینی بیلمه دن بیر سحر ھمن گولو مھو ائتسه بو اهمیت سیز می ساییلیر!

او پؤرتموشدو، یئنی دن سؤزه باشلادی.

—گر کیمسه میلیون لارلا اولدوزلارین آراسیندا یئگانه اولان بیر گولو سئیرسه، اؤزونو خوشبخت سایماق اوچون کیفیت دیر کی، او آدام اولدوزلارا باخسین. او اؤز-اؤزونه دئیہ جک: “منیم گولوم باخ هارداسا اورالاردادیر...” اگر قویون گولو یسه، ھمین آدام اوچون سانکی بوتون اولدوزلار سؤنور! مگر بو دا اهمیت سیز ساییلیر!

داها آرتیق ھٿچ نه دئیہ بیلمه دی. او، بیردن ھؤنکورتو ایله آغلادی. گئجه دوشموشدو. آلت لری بیر کنار قویدوم. چکیج، بالتا، سوسوزلوق و اؤلوم منہ گولونچ گلیردی. اولدوزدا، پلانٹنده منیم یئر آدلی پلانٹیمده تسل لیه احتیاجی اولان بالاجا بیر شاهزاده واردی، او آغلاییردی. من اونو قوجاغیما آلیب لایلا دئدیم، بیرغالادیم اونو. اونا دئییردیم: “سنین سئودیگین گول تھلوکه قارشى سیندا دئیل... سنین قویونون اوچون بورونتاج چکجیم... سنین گولون اوچون ایسه شبکه شک لی چکرم. دمر چپرین ایچینده اونو ھٿچ بیر قویون یئہ بیلمز. من...”

بیلیردیم داها نه دئییم. اؤزومو ناراحات ھیسس اندیردیم. بیلیردیم اونون اورینی نجه اله آلیم، اورا نجه گیریم... گؤز یاش لاری دونیاسی نه قدر اسرارنگیزمیش.

VIII

بو گولو چوخ تئزلیکله داها یاخشى اؤیرندیم. بالاجا شاهزاده نین پلانٹینده بیر جرگه لیک لچکله بزمنیش آز یئر توتان، ھٿچ کسی ناراحات ائتمه یین ساده گول لر چوخ ایدی. اونلار سحرلر اوتلارین آراسیندا پارداقلانیب آچی لار، آخشام لار

ایسه سولوب گئدردی لر. بو تنها چیچک هاردانسا بورا دوشموش توخوم دان عمله گلمیشدی. بالاجا شاهزاده اونو نظردن قویموردو، چونکی بو جوجرتی او بیرری جوجرتی لردن فرق لی ایدی، اونلارا اوخشامیردی. نه بیلیمک اولار، بلکه بو باوبابین تزه بیر نؤوودور؟ چوخ کئچمه دی کی، کول داها بوی آتمادی، اوستونده قونچه لر گؤرونودو. ایری بیر قونچه نین یاواش-یاواش بؤیومه سینی اولدن آخیرا قدر ایزله یین بالاجا شاهزاده هیسس ائدیردی کی، او قونچه دن نسه معجزه لی بیر شئی چیخاجاق. چیچک اؤز یاشیل کاساجیغیندا اؤزونه رؤونق وئرمک دن اوسانمیردی. او، قایغیکش لیکله اؤزونه موناسیب رنگ لر سئچیردی، رنگارنگ لیاسینی یاواش-یاواش گئینیردی؛ لچک لرینی بیر-بیر نيزاملاییردی. او، لاله کیمی سلیقه سیز، اوست-باشی ازیک-اوزوک چیخماق ایستمیردی اؤز کاساجیغین دان. او گؤز للیگین بوتون طراوتی ایله آچیلماق ایستیردی. بلی! او، ناز-قمزله لی بیر آفت ایدی. اونون اسرارنگیز بر-بزیی گونو-گون دن اوزانیردی، آچیلماق بیلیمیردی کی، بیلیمیردی. بودور، بیر سحر دوز گون دوغان واختی او، تام ووستیله آچیلدی.

بؤیوک زحمت دن سونرا گؤزل زؤوقله بزیب-دوزنمیش دیلبر اسنه یه-اسنه یه دئدی:

“ئه! گوجلّه اویاندم ... عذر ایستیرم ... اوست-باشیم هله قایداسیندا دئییل ...

بالاجا شاهزاده حیرتینی بوغا بیلیمه یه رک:

“نتجه ده گؤزلسینیز! - دئدی.

“دوغرودانمی ائله دیر؟ - دئییه گول مولاییم سسله سوروشدو. من گونشله عینی واختدا دوغولموشام ...

بالاجا شاهزاده باشا دوشدو کی، حؤرمت لی قوناق او قدر ده توازؤ کار دئییلدی، اما چوخ شفقت لی و جازیه دار ایدی.

“دئییه سن، سحر یئمی نین واختی دیر، آخی.

لطفاً منیم قایغیما قالین، - دئییه طراوت لی گول علاوه ائتدی.

بو تکلیف دن چاش-باش قالمیش بالاجا شاهزاده سوچیله یینی تاپیب تمیز سو ایله اونو دول دوردو و گولو سولادی.

تئزلیکله معلوم اولدو کی، گولجیغاز تکببورلو و ادالی بیر گؤزل دیر. اؤزونون ناز-قمزه سی و بویروق لاری ایله

بالاجا شاهزادنی جانا دویدورموشدو. مسئلن، بیر گون اؤزونون دؤرد تیکانین دان دم ووران گول بالاجا

شاهزاده یه دئدی:

“لاپ ایتی جاینق لی پلنگ لر منه هئچ نه ائده بیلمز لر!

“منیم پلانتیمده پلنگ یوخ دور، - بالاجا شاهزاده اعتراف ائتدی، دیگر طرف دن پلنگ لر اوت-الف یئمیر.

“من اوت-الف دئییلیم ها، - گول ساکیتجه جواب وئردی.

“باغیشلا یین منی ...

“دوزو، من پلنگ لر دن قورخمورام، اما یئلچکن دن برک قورخورام. سیزده آراکسمه اولماز کی؟

“يىلچىكن دىھشتلى شىيدىر...، يىتكى لىر اوندان چوخ قورخور، - دئيه بالاجا شاهزاده علاوه ائىدى. بو چىچىن خاسىتى، گۇرونور، چوخ آغىردى...”

“اخشام منىم اوستومه اۇرتوك چكىن. بورا چوخ سويوق دور. پلانتىنىز راحت دئىل. اما منىم گلدىگىم يئر... بىردن سوسدو. او، توخوم حالىندا بورايا گلىب چىخىمىشدى. او، باشقا پلانتىلر بارەدە هئىچ بىر تسوورە مالىك اولا بىلمىزدى. آچىق-آشكار يالان دانىشدىغىنا گۇرە گولجىغاز اۇزونون آلچالدىغىنى باشا دوشوب اوتاندى، ايكي، اوچ دفعە اۇسكوردو كى، بالاجا شاهزادەنىن اونون قارشى سىندا، اونون يالانى نىن آچىلماسىندا گوناھكار اولماسىنى هيسس ائىدىرسىن. - بو آراكسمە نە اولدو...؟

“ئە اونو آختارماغا گئىدىرىم كى، سىز دانىشماغا باشلادىز!

گول يىنە يالان دان اۇسكورمە يە باشلادى كى، قولى بالاجا شاهزاده پشمانچىلىق و ويچ دان ازابى چكىس. بالاجا شاهزادەنىن گولە بۇيوك رغبتى و مەھبەتى اولسا دا، آز سونرا قلىپىندە اونا قارشى شوبەھلر باش قالدردى. اونون معناسىز سۇزلىرىنى جدى قبول ائدەر كى هر شئى اورىنە سالدى و اۇزونو بدبخت سايدى.

“من گر كى اونا هئىچ قولاق آسمايادىم، - منە اور كى قىزدىراق دئىدى، - گوللرە قولاق آسماق، اونلارى دىنلىك يوخ، اونلارا باخماق و اونلارنى اترىنى يلىك لازىم دىر. منىم گولوم پلانتىمە اترى ساجىردى، اما اوندان لذت آلا بىلمىردىم. پلىنگ، جايناق صحبتى منى ائە قىچىقلاندىردى كى، لاپ موتسىر اولدوم... بو احوالات منى موتسىر ائىمەلى ايدى، هيجانلاندىرمالى ايدى. بئە دە اولدو...”

منە بىر دە اعتبار ائدەر كى دئىدى: “او زامان هئىچ نە باشا دوشە بىلمىردىم. او گولو من سۇزلىرىنە گۇرە يوخ، حر كىنە گۇرە موهاكىمە ائىلمىدىم. او منىم اوچون اترى ساجىر، حياتىمى نورلان دىرىردى. من اوندان قاچمايلىدىم! اونون مىسكىن هيلهلىرى آرخاسىن داكى اينجهلىگى و نوازشى باشا دوشملىدىم. گوللر چوخ ضدىتلى اولور” من ايسە گنج ايدىم، هله سئومى عمللى-باشلى باجارمىردىم.

IX

او بو پلانتىدن گىتمەك اوچون من ائە باشا دوشدوم كى، كۇچرى قوشلاردان اىستيفاده ائىدى. يولا دوشجىي آخىرىنچى گون سحر تئزدن اۇز پلانتىنى ياخشىجا سىلىب-سوپوروب. فعالىتدە اولان وولكانلارنى سلىقه ايله تمىزلەيىپ. اونون فعالىتدە اولان وور-توت ايكي وولكانى واردي. اونلارنى اوستونده سحر يئىمىنى قىزدىرماق بالاجا شاهزاده اوچون راحت ايدى. بو ايكي وولكاندان باشقا اونون سۇنموش بىر وولكانى دا واردي. او دئىردى: “نە بىلىمك اولار، هر شئى اولجەدن گۇرمەك قئىرى-مومكون دور!” بونا گۇرە سۇنموش وولكانى دا تمىزلەدى. وولكانلار ياخشى تمىزلنە، اونلار ساكىت، عىنى واملا، پوسكورمەدن يانيرلار. وولكان پوسكورمەسى سوبادان چىخان اودا بنزىر. بىز يئر

كورەسى نىن ساكىن لرى وولكان لاريمىزى تميزلمك اوچون چوخ آزيق و آجيزيك. بونا گۆره ده اونلار بيزه اولمازين زيان وورور.

بالاجا شاهزاده بير آز قمگين، بير آز فيكىرلى حالدا باوواب لارين آخيري نچى كول لاريني كۆكون دن قوپارتدى. اونا ائله گليردى كى، بير داها بورايا قايتمايلاق. اما بو ساده و عادتي ايش اونا بو سحر سون درجه خوش گلدى. او، آخيري نچى دفعه گولو سولايب قورتاران دان سونرا و اونو اؤرتوگون آلتينا قويماغا هازيرلاشاندا قهر اونو بوغدو، آغلاماق ايستهدى.

ـلويدا، ـ گوله دئدى.

اما گول اونا جاواب وئرمهدى.

ـلويدا، ـ دئيه بير داها تكرار ائتدى.

گول اؤسكوردو. اما بو اؤسكورين اونون زؤكم اولماسينا هئچ بير آيديتى يوخ ايدى.

ـمن آخماق اولموشام، ـ دئيه گول نياھت ديللندى. باغيشلا منى. چاليش خوشبخت اولاسان.

بالاجا شاهزاده مزمت اولونماديغيني گؤرنده تعجبلىندى. علينده شوشه اؤرتوك هيه جانلى حالدا يئرلينده جه دونوب قالميشدى. بو ساكيت مئھربانليغين معناسيني آنلايا بيلميردى.

ـلېتته، سنى سئوئيرم، ـ گول دئدى. سنين بون دان خبر سيز اولماغي نين گوناھى منده دير. ايندى بونون اهميتى

يوخ دور. اما سن ده منيم كيمي آخماق اولدون. چاليش خوشبخت اولاسان... او اؤرتوگو قوى كنارا، اونا داها احتياج يوخ دور.

ـبس كولك اولسا...

ـمن بير او قدر سويوقلاماميشام... گئجه نين سرين ليگى منى ساغالدار. آخى من گولم.

ـبيردن حيوان لار، هشرات لار سنى...

ـمن گر ك ايكي، اوچ كېنك قوردونون آغيرليغينا تاب گئيرم. آخى، كېنك لرله تانيش اولماق ايستيرم. بو

منه چوخ مارقلى گلير. كېنك لر ده اولماسا من كيم باش چكه جك؟ سن اوندا چوخ-چوخ اوزاق لاردا

اولاجاقسان. بؤيوك حيوان لاردان ايسه قورخمورام. منيم تيكان لاريم وار.

ـگول سادلؤوهلوكله اؤزونون دؤرد تيكانيني گؤستردى. سونرا دئدى:

ـچوخ اوزاتما، بوتون بون لار منه دؤزولمز گلير. سن گئتمى قت ائتميشدين، چيخ گئت.

گول ايستميردى كى، بالاجا شاهزاده اونون آغلاماسيني گؤرسون. او، چوخ مغرور گول ايدى...

X

بالاجا شاهزاده اۆز پلانتىنە قونشو 325، 326، 327، 328، 329 و 330-جو آسترویدلرین یئرلشدیگی رنگیوندا ایدی. اورادا بیر مشغوللوق تاپماق و بیر شئی اؤیرنمک اوچون آختاریشا باشلادی.

بیرینجی آسترویدده بیر کرال یاشایردی. کرال اۆزونون ساده، لاکین عظمتلی تاخت-تاجیندا ایلشمیشدی. اونون اینینده آل-قیرمیزی لیباسی، سینجابه خزیندن پالتوسو واردی.

“ئه! باخ بو دارعیت، - بالاجا شاهزادنی گۆرن کیمی کرال اوجادان دئدی.

“و منی هئچ واخت گۆرمدیگی حالدا منی نئجه تانیبا بیلدی! - دئییه بالاجا شاهزاده فیکیرلشدی.

او بیلیمردی کی، دونیا کراللار اوچون آدی شئی دیر، بوتون اینسانلار اونلار اوچون رعیت دیر.

“یاخین گل، قوی سنه بیر یاخشيجا باخیم، - کرال دئدی و بیر سینی نین حؤکمدراری اولماقدان قوررهلندی.

بالاجا شاهزاده اطرافا نظر سالاراق اوتورماغا یئر آختاردی، اما پلانتت سینجابه خزیندن تیکلمیش ال پالتو ایله باشدان-باشا توتولموشدو. او، آیاق اوسته قالمالی اولدو و چوخ یورولدوغوندان اسنهدی.

“کرالین حضوروندا اسنمک مؤوجود قایدا-قانونا زیددیر، - دئییه مونارخ ایراد توتدو. بونو سنه قاداغان اندیرم.

“بو مندن آسیلی دئییل، - دئییه بالاجا شاهزاده پرت حالدا جاواب وئردی. اوزون سیاهت ائتمیشم، یاتمامیشم...

“وندا سنه امر اندیرم، اسنه! - کرال اونا دئدی. نئچه ایللردن بری اسنه نین آدام گۆرممیشم. اسنمک منیم اوچون مارقالی و ایلنجهلی دیر. هه!، یئنه اسنه. امر اندیرم سنه.

“من چکینیرم... داها اسنه یه بیلرم...

بالاجا شاهزاده قیقیرمیزی قیزاردی.

“هم! هم! - کرال دیللندی. اوندا سنه امر اندیرم هرندن اسنه، هرندن ده اسنم...

اسبی گۆرونن کرال بیر آز دوداقالتی دونقولداندی.

کرالین ایستدیگی او ایدی کی، اونون امرینه سؤزسوز ریایت ائتسین لر. اطاعت سیزلییه او دؤزموردو. او، موتلق حؤکمدار ایدی.

اما رهمدیل و عدالتلی اولدوغوندان وئردیگی امرلر ده عقللی و تدبیرلی اولوردو. کرال دئییردی: “اگر من

گئنترالا امر ائتسم کی، قیافه سینی دیشیب قاغایی قوشو اولسون و بئله حالدا گئنترال منیم امریمه تابع اولمازسا، بو گئنترالین گوناھی دئییل. بو منیم گوناھیم دیر.”

“یلشه بیلریمی؟ - دئییه بالاجا شاهزاده اوتانا-اوتانا سوروشور.

“مر اندیرم ایلشین، کرال جاواب وئردی و سینجابه خزلی پالتوسونونو اتینی عظمتله ییغیشدیردی.

اما بالاجا شاهزادنه تعجب گوتورموشدو. بو بالاجا پلانتتده کرال نیه هؤکمرانلیق ائده بیلردی؟

—لاھزرت، عذر ایستیرم، سیزه سوال وئره بیلرممی...

—سیزه امر اندیرم، سوال وئیرن، — کرال تلهسه-تلهسه دئدی.

—لاھزرت،... سیز نیی ایداره اندیرسیز؟

—هر شئی، — ساده و آیدین شکیلده کرال جاواب وئردی.

—هر شئی؟

کرال تواؤکار بیر ژئستله علینی دولاشدیریب اؤز پلانئتینی، او بیرری پلانئت لری و اولدوزدلاری گؤستردی.

—بوتون بونلاری سیز ایداره اندیرسیز؟ — بالاجا شاهزاده یئنه ده سوروشدو.

—بهلی، بوتون بونلاری من ایداره اندیرم، — کراد جاواب وئردی.

او تکجه مطلق حؤکمدار دئیل، عینی زاماندا حدودسوز کایناتین حاکمی-ایختیاری ایدی.

—ولدوزلار دا سیزه اطاعت اندیرمی؟

—لبتته، — کرال جاواب وئیر. اونلار منیم اطاعتیمده درهال حاضر اولور. اطاعت سیزلییه دؤزه بیلیرم من.

بئله بیر هؤکمرانلیق دان، بئله بیر سلاهیئت دن بالاجا شاهزاده وجده گلیمیش دیر. اونون بئله بیر قودرتی اولسایدی،

گونده قیرخ دؤرد دفعه یوخ، یئتمیش ایککی دفعه، حتی یوز دفعه، لاپ ایککی یوز دفعه گونشین قوروبونا تاماشا اندردی،

ایستولونو هئچ او طرف بو طرفه سوروشدورمزدی ده، اونو یئرین دن ده ترپتمزدی. ترک اتئدیگی بالاجا پلانئتین دن

اؤترو داریخان و اؤزونو کدرلی هیسس ائدن بالاجا شاهزاده جورت اندیب حؤکمداردان بیر خواهیش اتئدی:

—گونشین قوروب ائتمه سینه باخماق ایستردیم... لطفاً منی ممنون ائدین... گونشه امر ائدین قوروب ائتسین...

—گر من گئنئراللا کپنک کیمی گولدن-گوله قونماغی، یا بیر فاجعه اثری یازماغی و یا قاغایی قوشونا

چئوریلیمی امر ائتسم و گئنئرال بو امرلری ایجرا ائتمه سه، گوناھکار کیم اولاجاق، گئنئرال، یا من؟

—لبتته سیز، الھزرت، — بالاجا شاهزاده قیتنله دئدی.

—دوز دئیر سینیز، هر کس دن باجاردیغی شئی طلب ائتمک لازیم دیر، — حؤکمدار علاوه اتئدی. حاکمیت عقلا

سؤیکتمه لی دیر، عقل و زکا اوزرینده برقرار اولمالی دیر. سن خالقینا، اؤزونو دنیزه آتماغی امر ائتسن، خالق

اینقیلاب ائدر، سنه قارشى عصيانا قالحار. منه اطاعت ائتمی طلب ائتمه یه حاقیم وار، چونکی امرلریم عدالت لی و

عقل لی امرلر دیر.

وئردیگی سوالی هئچ واخت اونوتمايان و جاواب آلمایینجا ساکتلشمه یین بالاجا شاهزاده حؤکمدارا خاتیرلاتدی:

—گونشین قوروب ائتمه سی نه اولدو بس؟

—گونشین باتماسینی ایندی گؤررسن. بونو طلب ائده جم من. اما بونون اوچون الوئرش لی شرایطین یارامانیسنی

گؤزله یه جم. حؤکمدارین عقل لی و تدبیرلی اولماسی باخ ائله بوندادیر.

—بس گونش نه واخت قوروب ائده جک؟ — بالاجا شاهزاده اؤیرنمک ایسته دی.

—هم! هم! — کرال جاواب وئردی. او اولجه بؤیوک بیر تقویمه باخدی، هم! هم! گون قوروب ائده جک، سات... سات... سات...

بو آخشام ساعت یئددی قیرخا یاخین! منه قارشى اولان ایتاتکارلیغین سن اؤزون شاهیدی اولاجاقسان.

بالاجا شاهزاده اسنه دی. گونشین قوروبونا تاماشا ائده بیلیمه سینه تأسفلنیردی. هم ده بیر آز داریخیردی. او،

کرا لا دئدی:

—بورادا داها من لیک ایش یوخ دور، چیخیم گئدیم!

بیر رعیتی اولماق دان ایفتیخار هیسسی دویان کرال اونا دئدی:

—گئتمه، گئتمه، سنی ناظر تعین ائده جم!

—نه ناظری؟

—د... عدليه ناظرى!

—موهاكىمه ائتمه يه آدامينيز دا يوخ دور!

—بيلميرم، — كرال دئدى. —ۆلكنى هله گزمميشم. ياشلى آدامام، فایتون اوچون يئر ده يوخ دور، پيدا گزمك ايسه منى يورور.

—وهو! من آرتيق باخميشام، — بالاجا شاهزاده دئدى. —پلانتئين او تاينا بير داهبا باخماق اوچون قددىنى ايدى. اورالاردا دا كيمسه يوخ دور...

—ئله ايسه سن اؤز-اؤزونو موهاكىمه ائدرسن، — كرال دئدى. دوزدور، بو چتين ايشدير. آدامين اؤز-اؤزونو موهاكىمه ائتمهسى باشقاسىنى موهاكىمه ائتمك دن قات-قات چتين دير. اگر سن اؤز-اؤزونو موهاكىمه ائده بيلسن، دئمهلى سن اصل مودريك آدامسان.

—من، — بالاجا شاهزاده دئدى، —من اؤز-اؤزومو هارداسا باشقا يئرده موهاكىمه ائده بيلم. بورادا ياشاماق فيكرىم يوخ دور.

—هم! هم!، — كرال قيميل داندى، منه ئله گليركى، منيم پلانتئيمده قوجا بير سيچوول وار. گنجهلر اونون سسىنى ائشيديرم. باخ بو قوجا سيچوولو موهاكىمه ائده بيلرسن. هر دن بير اونو اؤلوم جزاسينا دا محكوم ائدرسن. بئله جه حيات سنين عدالتين دن آسلى اولاجاق. اما اونو قورويوب ساخلاماق اوچون هر دفعه اونو افو ائتمك گركدير. آخى او ينگانه دير.

—من اؤلومه محكوم ائتمى سئوميرم. منجه، چيخيب بورادان گئتم ياكشى دير. —يوخ، كرال اعتراض ائتدى.

بالاجا شاهزاده يولا حاضرليغىنى قورتارسا دا قوجا مونارخى ميوس دا ائتمك ايستمه دى. او، دئدى:

—گر الاهزرت بو يروق لارى نين دقيق يئرته يئيريلمه سىنى ايستيرسه، ائندا منه عقللى و تدبيرلى امرلر وئره بيلردى. مسئلن، منه امر ائده بيلردى بير دقيقه دن گنج اولما ياراق يولا دوشوم. منجه يولا چيخماق اوچون شرايط ده الوئريشليدير...

كرالين جاواب وئرمه سى بالاجا شاهزادنى چاش-باش سالدى، آنى تردوددن سونرا كؤكسونو اؤتوره رك يولا دوشدو. —سنى سفير تعيين ائديرم، — كرال اونون آرخاسينجا اوجادان تلم-تلسيك دئدى. او، كرالين اعتراضى ايله باريشما ياراق شاهانه بير گؤركم آلدى. “بو بؤيوك آداملار چوخ قريبه دير” — بالاجا شاهزاده يولونا داوام ائده رك اؤز-اؤزونه دئدى.

XI

ايكينچى پلانتئين ساكىنى شؤهرت پرستين بيرى ايدى. او، بالاجا شاهزادنى اوزاق دان گؤرن كيمي اوجادان دئدى: —وه! وه! پرستيشكار دا گليب چيخدى!

چونكى شؤهرت پرستلر اوچون يئرده قالان آداملارين هامى سى پرستيشكاردير، اونلارا والته اولانلاردير، اونلارين وورغونودور.

بالاجا شاهزاده دئدى:

—سالام. سيزين نه قريبه شلياپانيز وار.

—بو، تريم ائتمك اوچون دور، — دئيه، شؤهرت پرست جاواب وئردى. —بو منى آلقيشلايانلارا اؤز مينتدارليغىمى بيل ديرمك اوچون دور. بدبخت ليكدن، بوردان هئچ واخت هئچ كيم اؤتوب كئچمير.

بیر شی آنلامایان بالاجا شاهزاده دئدی:

– بئلمی؟

– ال چال، – دئییه، شؤهرت پرست قوناغا مصلحت وئردی.

بالاجا شاهزاده ال چالدى. شؤهرت پرست شلیپاسینی قالدیریپ توازؤ کارلیقلا اونو سلاملادی.

بالاجا شاهزاده اوریینده فیکیرلشدی:

– بو، کراالی زیارت ائتمک دن داها ایلنجه لی دیر.

سونرا ایسه، یئنی دن ال چالماغا باشلادی. شؤهرت پرست ده یئنه شلیپاسینی قال دیراراق اونو سلاملادی.

بئش دقیقه لیک عینی حرکت لری تکرار ائدن دن سونرا، بالاجا شاهزاده او یونون یئکنسکلیگین دن بئزیکدی. بالاجا

شاهزاده سوروشدو:

– بس نه ائتمک لازیم دیر کی، شلیپا یئره دوشسون؟

اما شؤهرت پرست انشیمه دی. شؤهرت پرست لر، یالنیز تعریف لری یاخشی ائشی دیر لر.

– سن دوغرو دانمی منه چوخ پرستیش ائدیر سن؟ – دئییه، او، بالاجا شاهزاده دن سوروشدو.

– “پرستیش” نه دئتمک دیر؟

– “پرستیش ائتمک” منیم بو پلانئتین ان عقل لی، ان وارلی، ان یاخشی گئینمیش و ان گؤزل آدمی اولدو غومو اعتراف

ائتمک دئتمک دیر.

– آخی بو پلانئته سن تکسن، سن دن باشقا بوردا کیمسه یاشامیر!

– منی ممنون ائت. نئجه اولسا دا منه وورغون لوغونو بیل دیر!

– یاخشی، من سنه والتهم، – دئییه، بالاجا شاهزاده یونگولجه چیگین لرینی چکه رک جاواب وئردی، – اما بو والته

اولماغین سنه خئیری ندیر، بو سنی نیه آخی ماراقلاندیریر؟

بالاجا شاهزاده اورادان اوزاقلاشیر.

“بؤ یوک آدم لار، دوغرو دان دا قریبه اولور لار” – دئییه بالاجا شاهزاده سادلؤ وهلو کله اؤز – اؤزونه دئدی و

سیاهیتینی داوام ائتدیرمک مقصدیله یولا دوزلدی.

XII

نؤوبتی پلانئته بیر اییاش مسکونلاشمیشدی. بو زیارت چوخ قیسا اولدو، لاکین بالاجا شاهزادنی حدین دن آرتیق

میوس ائتدی:

– بالاجا شاهزاده بو پلانئته آیق باساندا اونون قارشیلانمیشدی ایلک آدم ائله بو اییاش اولدو. بو ایچکی دوشکونو

اطرافینا دوزولموش دولو و بوش شوشه کوللکسیالاری نین آراسیندا سس سیز – سمیر سیز اوتورموشدو. بالاجا شاهزاده نین

“سن بورادا نه ائديرسن؟” سوالينا ايياش هوزنلو بير گوركمله:

– يچيرم، – دئيه، جاواب وئردى.

– تيبه ايچيرسن؟ – بالاجا شاهزاده يئنه سوروشدو.

– ونوتماق اوچون، – ايياش جاواب وئردى.

– تيبى اونوتماق اوچون؟ – دئيه بالاجا شاهزاده مولاييم سسله سوروشدو. اونون ايياشا يازيغى گلدى.

– وتانديغيمى اونوتماق اوچون، باشيني آشاغى سالاراق، ايچكى دوشكونو اعتراف ائتدى.

بيچاره ايياشا كؤمك ائتمك آرزوسو ايله بالاجا شاهزاده سوروشدو:

– نه دن اوتانيرسان؟

– يچمىم دن اوتانيرام، – دئيه ايياش سورغو-سوالات بيردفعه ليك سون قويدو و درين بير سو كوتا بوروندو.

گوردوكلرين دن پرت اولموش و كارىخمش بالاجا شاهزاده اوردان دا چيخيب گئتدى. يول گنده-گنده اؤز-اؤزونه فيكىرلشirdى: “بؤيوكلر دوغرودان دا چوخ، لاپ چوخ قريبه آداملاردير”.

XIII

دوردونجو پلانئت بير بيزنئسمئن پلانئتى ايدى. بو آدام او قدر مشغول ايدى كى، بالاجا شاهزاده گلنده، او، حتى

باشيني بئله قالديرمادى.

بالاجا شاهزاده دئدى:

– سلام. سيزين پاپيروسونوز سؤنوب.

– وچ اوسته گل ايكي – بئش. بئش اوسته گل يئددى – اون ايكي. اون ايكي اوسته گل اوچ – اون بئش. سلام. اون بئش اوسته گل يئددى

ايگيرمى ايكي. ايگيرمى ايكي اوسته گل آلتى – ايگيرمى سككىز. كيپرئت يانديرماغا واختيم يوخ دور. ايگيرمى آلتى اوسته گل بئش –

اوتوز بير. اوف! دئمهللى ائله دى بئش يوز بير مليون آلتى يوز ايگيرمى ايكي مين آلتى يوز اوتوز بير.

– بئش يوز مليون نه؟

– هه؟ سن هله ده بورداسان؟ بئش يوز بير مليون... بيلميرم ن... او قدر ايشيم وار كى! من جدى آدامام،

جفنگيات و سرسم ايشلرله مشغول اولمورام! ايكي اوسته گل بئش – يئددى...

– بئش يوز بير مليون نه؟ – دئيه، بالاجا شاهزاده تكرر ائتدى. او، وئردىگى سوالاتا جاواب آلماينجا ال چكمزدى.

بيزنئسمئن باشيني قالديردى:

– بو پلانئته ياشاديغيم اللهى دورد ايلدن برى منى جمعى اوچ دفعه ناراحات ائديبلر. بيرينجى دفعه، ايگيرمى ايكي ايل

بون دان قاباق. الله بيلير هاردانسا بورالاردا بير ماي بؤجى پئيدا اولموشدو. اونون ويزيلتى سى، قوپارديغى هاى –

هشير منى ائله چاشديردى كى، توپلامادا دورد سهو ائتديم. ايكينجى دفعه، بو اون بير ايل بون دان اول اولوب، يئل

خسته لیگی نین بحرانی اوجباتین دان. چوخ اوتوروردوم، حرکت اتمیردیم. گزیب دولانماغا واختیم یوخ ایدی. من، جدی آدامام. اوچونجو دفعه ده کی... باخ بودور! دئمه لی، من بش یوز بیر میلیون...
- میلیون نه؟

بیزنئسمئن باشا دوشدو کی، بالاجا شاهزاده نین سوال لارینا جاواب وئرمه سه راحت لیغی اولمایاجاق.

- بزن سمادا گؤرونن میلیون لارلا بالاجا-بالاجا شئی لر.

- میلچک؟

- جانیم یوخ ائی، پاریلدایان بالاجا شئی لر.

- آری؟

- یوخ، یوخ. تنبل لری خیالا دال دیران قیزی لی رنگلی بالاجا شئی لر. من ایسه، من جدی آدامام. منیم خیالا دالماغا واختیم یوخ دور.

- هه! تاپدیم. اولدوزلاری دئیرسن؟

- ئله دیر کی، وار. اولدوزلار.

- بش یوز میلیون اولدوز سنین نینه گرک دیر آخی؟

- بش یوز بیر میلیون آلتی یوز ایگیرمی یکی مین یئددی یوز اوتوز بیر. من جدی آدامام، دقیق اولماغی سئویرم.

- بو اولدوزلار سنین نینه گرک دیر؟

- نیمه گرکدر؟

- به لی.

- هئچ نیمه. من ساده جه اونلارین صاحبیم.

- سن اولدوزلارین صاحبسن؟

- به لی.

- من بیر کرال گؤردوم، او دا...

- کرال لار نیه سه صاحب اولمورلار. اونلار هؤکمران لیق ائدیر لر. اونلار ایداره ائدیر لر. بونلار تامامیله موختلیف شئی لر دیر.

- ولدوزلارا صاحب اولماغین سنه خئیری ندیر؟

- خئیری اودور کی، من وارلانیرام، زنگین اولورام.

- بس وارلنماق نینه لازیم دیر؟

- یئنئ کشف اولونان اولدوزلاری آلماق اوچون وارلی اولماق منه لازیم دیر.

- "بونون موهاکیمه سی بیر آز اولکی اییاشین موهاکیمه سینه اوخشاییر. یکی سی ده گؤرونور عینی عقلمادیر" - دئییه بالاجا شاهزاده اؤز-اؤزونه دوشوندو. بونولا بئله، او، یئنه ده سوال لار وئردی:

– ولدوزلارا آخی نئجه صاحب اولماق اولار؟

– بس اولدوزلار کیمین دیر؟ – دئییه، بیز نئسمئن نارازی حالدا اعتراض ائتدی.

– بیلیمیرم. هئچ کیمین.

– ئله ایسه، اونلار منیمکی دیر. چونکی، بو باره ده ایلک دفعه دوشونن من اولموشام.

– مگر، فیکیرلشمک کیفایت دیر؟

– لبتته. اگر سن هئچ کیمه مخصوص اولمایان بیر بریلیانت تاپیرسانسا، دئمهلی، او، سنین دیر. اگر سن هئچ کیمه

مخصوص اولمایان بیر آدا تاپیرسانسا، دئمهلی، او، سنین دیر. اگر، بیر فیکیر سنین آغلینا بیرینجی گلیرسه، سن اونا

گۆره مؤلف لیک دیپلومو آلیرسان: او دا سنین دیر. اولدوزلارین صاحبی ایسه منم، بیر حالدا کی، من دن قاباق هئچ

واخت هئچ کیم اونلارا صاحب اولماق فیکرینه دوشمیش دیر.

– بو، دوزدور، بالاجا شاهزاده دئدی. بس اونلاری نئیلیرسن سن؟

بیز نئسمئن ایسه جاوایندا:

– ونلاری ایداره ائدیرم. اونلار منیم ایختیاریمدادیر. اونلاری ساییرام، سونرا بیر ده ساییرام. بو چتین دیر. اما

من جدی آدامام!

جاواب بالاجا شاهزادنی هله ده تعین ائتمیردی.

– منیم، مثال اوچون، اگر بیر بویون یایلیغیم وارسا، من اونو بوینوما دولاییب اؤزومله آپارا بیلرم. و

یاخود، بیر گولوم وارسا، اونو دریب اؤزومله آپارا بیلرم. اما سن، اولدوزلاری اؤزونله آپارا بیلمزسن!

– آپارا بیلرم، اما اونلاری بانکا قویا بیلرم.

– و، نه دئمک دیر؟

– بو، او دئمک دیر کی، من بیر کاغید پارچاسینا اؤز اولدوزلاریمین سایینی یازیرام. سونرا ایسه بو کاغیدی سیگیرتمه یه

قویوب آچارلا باغلا بیرام.

– و سسالام؟

– بو کیفایت ائدر!

بالاجا شاهزاده دوشوندو: “بو، مارقالی و گولمه لی دیر، حتی شاعرانه دیر، اما، بیر ائله جدی دئییل.” بالاجا

شاهزاده نین جدی شئی لر حاقیندا فیکیرلری، بؤیوک لرین فیکیرلرین دن تامامیله فرق لی ایدی.

او یثنی دن سؤزه باشلادی:

– منیم بیر گولوم وار. هر گون اونو سولا بیرام. منیم اوچ وولکانیم وار. هر هفته اونلاری تمیزلیرم. هله

سؤنموش وولکانی دا. بیلیمک اولماز. هر شئی اولاییلر. منیم اونلارا صاحب اولماغیمین هم گوله، هم ده

وولکانلارا خئیری وار. سن ایسه، اولدوزلار اوچون زرره قدر ده اولسا فایدالی دئییلسن.

بیز نئسمئن آغزینی آچدی کی، نسه دئسین، لاکین جاواب اوچون سؤز تاپا بیلمه دی. بالاجا شاهزاده ایسه سیاهتینی داوام

ائتدیرمک مقصدیله یولا دوزلدی. “بؤیوک لر، تامامیله قریبه آداملار دیر” – دئییه او، سادلؤوه لؤکله دوشوندو.

XIV

بشینجی پلانتت چوخ مارقالی ایدی. بو، پلانتلرین ان بالاجاسی ایدی. اوردا، وور-توت کوچه فئری و فئره باخان اوچون

یئر ائله آنجاق چاتیردی. بالاجا شاهزاده، هئچ جوره باشا دوشه بیلمیردی کی، هارداسا بو سمادا، ائوسیز-اٹشیک سیز، ائله جه

ده اهالی سیز بیر پلانتتده کوچه فئری نین و فئرجی نین اولماسی کیمه لازیم ایدی. بونولا بئله، او، اوز-اوزونه

دوشوندو: “بلکه بو آدام دا آبسورد دور. بونولا بئله کرال، شوهرت پرست، بیز نئسمئن و اییاش، بو آداما

باخاندا داھا چوخ آبسورد دورلار. بونون ایشی نین هئچ اولماسا بیر معناسی وار. او، اوز کوچه فئرینی یان دیراندا، سانکی، داھا بیر اولدوز و یا بیر گول یارانیر. کوچه فئرینی سون دورنده ایسه، سانکی گولو و یا اولدوزو یاتیردیر. بو چوخ گوزل مشغولیت دیر. گوزل دیرسه، دئمه لی حقیقتن ده فایدالی دیر."

- بالاجا شاهزاده پلانته یاخینلاشان کیمی فئرچینی هورمتله سلاملادی :
- سلام. نیه ایندیجه اؤز کوچه فئرینی سؤندوردون؟
- گؤستریش بئله دیر، – دئییه فئرچی جاواب وئردی. – سلام.
- بو نه گؤستریش دیر؟
- کوچه فئریمی سؤندورمک گؤستریشی. آخشامین خئییر. – و، فئر یئنی دن یاندیردی.
- بس ایندیجه اونو تزه دن نیه یاندیردین؟
- بو گؤستریش دیر، – فئرچی جاواب وئردی.
- بالاجا شاهزاده دئدی:
- هئچ نه باشا دوشمورم.
- فئرچی جاواب اولاراق:
- بوردا باشا دوشوله سی بیر شئی ده یوخ دور. گؤستریش گؤستریش دیر. ساباهین خئییر. او، اؤز فئرینی یئنی دن سؤندوردو.
- سونرا او، قیرمیزی داما-داما بورون دسمالی ایله آلتی نین ترینی سیلدی.
- منیم پشتم دهشت لی درجه ده آغیردی. اوللر بو پشه سمره لی پشه ایدی. گوندوزلر فئر سؤندورور، آخشاملار ایسه یان دیریردیم. گونون قالان حیسه سین ی استراحت اندیر، گنجه لر ایسه یاتیردیم.
- همین دؤوردن سونرا گؤستریش دییشیلدی؟
- فئرچی دئدی:
- گؤستریش دییشیلمه دی. بدبخت لیک ده ائله بوراسیندا دیر! پلانته ایلدن-ایله داھا سرعتله فیرلانماغا باشلادی، گؤستریش ایسه اوولکی کیمی دییشیلمز قالدی!
- بس ایندی نه اولدو؟ – دئییه بالاجا شاهزاده سوروشدو.
- یئندی پلانته بیر دقیقه ده بیر دفعه دؤور اندیر و منیم بیر سانییه بئله بوش واختیم یوخ دور کی، استراحت اندیم.
- دقیقه ده بیر دفعه فئر یاندیریپ سؤندورورم!
- ماراتلی دیر! دئمه لی سنین پلانته یه بیر گون بیر دقیقه یه برابر دیر!
- فئرچی اعتراض انده رک دئدی:
- بورادا ماراتلی هئچ نه گورمورم من. سنینه بورادا دوز بیر آیدیر کی، صحبت اندیرم.
- بیر آی؟
- به لی. بلی. اوتوز دقیقه. اوتوز گون! آخشامین خئییر.

– “جوغرافياشوناس ” ندير؟

– اليم دير، دنيزلرين، چاي لارين، شهرلرين، داغلارين و سهرالارين هاردا يئرلشديگيني بيلن عاليم.
بالاجا شاهزاده دئدى:

– بو، چوخ مارقالي دير. باخ بو اصل يئشه دير! سونرا ايسه، او، اطرافينا، جوغرافياشوناسين پلانتييه اؤتري بير نظر سالدی.
او هله ايندييه کيمي بئله عظمت لي پلانئت گؤرمميشدی.

بالاجا شاهزاده علاوه ائتدی:

– سيزين پلانتيينيز چوخ گؤزل دير. بوردا اوکئانلار نئجه، وارمی؟

– من اونو بيله بيلمرم، – دئیيه، جوغرافياشوناس جاواب وئردی.

– اه! (بالاجا شاهزاده ميوس اولموشدو). بس داغلار؟

– ونو دا بيله بيلمرم، – جوغرافياشوناس دئدی.

– بس شهرلر، چاي لار، سهرالار نئجه؟

– بونلاري ده بيله بيلمرم، – جوغرافياشوناس دئدی.

– بس سيز آخي جوغرافياشوناس سيز!

– تله دير، – جوغرافياشوناس تسديق ائتدی، – لاکين، من تدقيقاتچي دئييلم. منيم بير نفر ده اولسون تدقيقاتچيم

يوخ دور. شهرلرين، چاي لارين، داغلارين، دنيزلرين، اوکئانلارين و سهرالارين حسابيني جوغرافياشوناس

آپارمامالي دير. جوغرافياشوناس موهوم پئشه صاحبي دير. اونون آوارالانماغا واختي يوخ دور. او اؤز کاييئتئين دن

دئمک اولار کي، چيخمير. اوراداجا تدقيقاتچي لاري قبول ائدير. او اوللاري سورغو-سوال ائدير و اوللارين دئديکلريني قئيد

ائدير. اگر تدقيقاتچي لاردان هر هانسي ييري نين دانيشديق لاري جوغرافياشوناسين ماراغينا سبب اولسا، اوندا

جوغرافياشوناس همين تدقيقاتچي نين اخلاقي ايله باغلي يوخلاما آپارير، اونون تمير آدام اولوب-اولماماسيني

اؤيرنير.

– بو يوخلاما نيه گؤره دير؟

– ونا گؤره دير کي، تدقيقاتچي بالان دئميش اولسا، اوندا جوغرافيا کيتاب لاري فلاکت کيتاب لاري اولاجاق. چوخ ايچن

تدقيقاتچي دا همچي نين، بو دا بدبخت ليک دير.

– نه سببه؟ – دئیيه بالاجا شاهزاده سوروشدو.

– چونکي اياشين گؤزونه بير شئي ايکي گؤرونور. اوندا جوغرافياشوناس دا بير داغي ايکي داغ کيمي قئيد ائتمک

مجبوريتينده قالاجاق. بير يترده جمعي بير داغ اولدوغو حالدا اونو ايکي قئيد ائده جک.

بالاجا شاهزاده دئدی:

– من بير نفر تانييرديم، او پيس تدقيقاتچي ایدی.

– ولا بيلر. دئمه لي، اگر تدقيقاتچي نين اخلاقي تميرديرسه، اونون کشفی اوزرينده يوخلاما آپاريلير.

– يوخلاماني نئجه آپاريرلار؟ گنديب يئرینده جه باخيپ يوخلاييرلار؟

– يوخ. بو چوخ مور ككب ايشدير. طلب اولونور كي، تدقيقاتچي اشيايى- دليل گتيرسين. مسئلن، اگر صحبت بۇيوك بير داغين كشفين دن گنديرسه، همين داغ دان بۇيوك داش لار گتيريلمه سي تدقيقاتچي دان طلب اولونور. جوغرافياشوناس بير دن هيجه جانلاندى.

– لاپ سنين اؤزون، سن اوزاق دان گليرسن. اؤزون ده تدقيقاتچيسان! ائله ايسه اؤز پلانتيني منه تصوير ائله! بو سؤزو دئييب، جوغرافياشوناس قئيد كيتابچاسي آجدى و قلميني چرتدى. تدقيقاتچي لارين شرحى اولجه قلمله قئيده آلتير. سونرا دليل- ثبوت گتيرن دن سونرا اونو مور ككبيله يازيرلار. – هه، بويور، پلانتين حاقدا دانيش! – دئيه جوغرافياشوناس دئدى. بالاجا شاهزاده دئدى:

– و! منيم پلانتيم چوخ دا مارقا لي دئييل، تامام بالاجادير. منيم اوچ وولكانيم وار. اونلاردان ايكي سي فعاليتده دير، بيرى ايسه سؤنموش وولكان دير. لاكين هر شئى اولاييلر. جوغرافياشوناس تسديق ائتدى:

– دوز دئيرسيز، هر شئى اولاييلر.

– منيم بير گولوم ده وار.

– بيز گوللري قئيده آلمايريق، – جوغرافياشوناس دئدى.

– نيه آخى! گول ان گوزل شئى دير!

– چونكى گوللر اؤترى دير، موقتتى دير.

– “اؤترى” نه دئمك دير؟

– جوغرافيا كيتاب لارى بوتون كيتاب لاردان قات- قات قيمت لي دير. اونلار هئچ واخت كؤهنلير. داغى يثرين دن اويناتماق، اونون يثرينى ديشمك چوخ نادير حال دير. ائله جه ده اوكتاين قوروماسى، بو دا نادير حال حساب ائديلير. بيز ديشمز و ابدى شئى لردن يازيريق.

– امما سؤنموش وولكانلار اويانا دا بيليرلر، – دئيه بالاجا شاهزاده اونون سؤزونو كسدى. “اؤترى” نه دئمك دير؟ جوغرافياشوناس دئدى:

– وولكانلارين سؤنمه سي و يا اوياناراق پوسكورمه سي بيز جوغرافياشوناس لار اوچون او قدر ده اهميت لي دئييل. بيزيم اوچون سايلان شئى داغ دير، او هئچ واخت ديشيلير.

بوتون حياتى بويو وئردىكى سوالا جاواب آلماينجا ال چكمه ين بالاجا شاهزاده تكرار سوروشدو:

– “اؤترى” نه دئمك دير؟

– بو او دئمك دير كي، همين شئين ياخين زامانلاردا مهو اولماق تهلو كه سي وار.

– بئله چيخير كي، منيم گولومو ده ياخين واخت لاردا يوخ اولماق تهلو كه سي گؤزليير؟ – لبتته.

“منيم گولوم اؤترى دير”، دئيه بالاجا شاهزاده اؤز- اؤزونه دوشوندو. “اؤزو ده حياتدا اؤزونو مدافعه ائتمك

اوچون وور- توت دؤرد تيكانى وارا! من ايسه اونو اؤز پلانتيمده تنها قويوب گنتميشم!”

بالاجا شاهزاده تك قويوب گلديكى گول اوچون ايلك دفعه تأسفلندى. لاكين بيردن- بيره جسارته گله رك موساهيبن دن سوروشدو:

– منه هارانى زيارت ائتمى مصلحت گورورسونوز؟

– يئر پلانتيني، – دئيه جوغرافياشوناس جاواب وئردى. اونون ياخشى شؤهرتى وار...

بالاجا شاهزاده فيكىرلى حالدا يولا دوشدو، لاكين اونون فيكرى اؤز پلانتينده تك- تنها قويوب گلديكى گولون يانيندا ايدى.

XVI

بالاجا شاھزادەنن گىتتىدىكى يىددىنچى پلانتى يىر اولدۇ.

يىر سىزىن دوشوندوگونوز قدر سادە پلانتى دىيىل! بورادا يوز اون بىر كرال (البته، زىنجى لىرىن كرال لارىنى اونوتماق شىرطىلە)، يىددى مىن جوغرافىاشوناس، دوققوز يوز مىن بىزنىسمىن، يىددى مىليون يارىم اياش، اوچ يوز اون بىر مىليون شۆھرت پرست، تخمىنن ايكي مىلياردا ياخين ياشلى وادىر. يىرىن بۇيوك لوگو حاقددا سىزدە دوغرو تسوور ياراتماق اوچون دىيىم كى، ائلكترىك ايشىغى ايتخىرا ائدىلمىش دن قاباق، آلتى قىتەنن ھامى سىندا دۇرد يوز آلتىمىش ايكي مىن بش يوز اون بىر فرچى دن عبارت بۇيوك بىر اوردو ساخلاماق لازىم گلىردى.

كناردان باخاندا فرچى لىرىن حركى گۇزل بىر تاماشانى خاتىرلادىردى. بورادا ھر شى، بوتون حركى لىر اوپىرا بالىتىندە اولدوغو كىمى دىق نىزاملانمىشدى. اولجە، آوسترااليا و يىنى زىلاندىا فرچى لىرىن چىخىشى باشلايدى. اونلار اۇز فرلىرىنى ياندىردىق دان سونرا، ھامى لىقلا ياتماغا گىدىردى. سونرا سىبىر و چىن فرچى لىرى اۇز نۇوبە لىرىندە رقسە داخىل اولوردولار. سونرا ايسە اونلار دا ھمچى نىن پرده آرخاسىنا كىچىردى لىر. اونلار يىن آردىنچا ھىندىستان و روسىا فرچى لىرىنن نۇوبەسى گلىب چاتىردى. سونرا آوروپا و آفرىكا فرچى لىرىنن نۇوبەسى. بون دان سونرا جنوبى آمىرىكالى لار. داھا سونرا شىمالى آمىرىكالى لار. بىللەلىكلە، صحنە يە چىخاركن اونلار يىن نىزامى ھىچ واخىت پوزولموردو، آردىجىللىغا بۇيوك دىقلىكلە ھۇرمەت اولونوردو. بو عظمتلى ايدى. تىكجە، ايكي فرچى نىن، - شىمال قوتبون دىكى يىنگانە فرى ياندىران فرچى نىن و اونون ھىكارى، جنوب قوتبونون يىنگانە فرچى سى نىن ايشى يونگول و خىرسىز ايدى. اونلار قاىغى سىز بىر حىات طرزى كىچىرىدى لىر: ايلدە يالنىز ايكي دفعە ايشلىيدى لىر.

XVII

نە عقللى بىر شى دىمك ايسىتە يىندە، بىز قىرى-ايختىارى اولاراق دىدىكلىرىنن گۇزۇنە بىر آز دا يالان قاتمالى اولورسان. من سىزە فرچى لىردن دانىشاندا، بىر آز ھاقسىزلىغا يول وئردىم. بىزىم پلانتىمىزى تانىمايان لاردا قورخورام، بو حاقددا يانلىش تسوور يارانسىن. آدم لار يىر اوزرىندە چوخ آز يىر توتورلار. اگر يىر اوزرىندە مسكونلاشمىش ايكي مىلياردا ھالى نىن ھامىسى، نومائىشە اولدوغو كىمى، آياقوستە بىر آز دا سىخ و مئھرىبان وضعىتە بىر يىرە توپلاشسا، اونلار، ائنى و اوزونو اىگىرىمى مىل اولان كوتلوى بىر ميدانا راحتجا سىغارلار. بشر اۋولادلارى نىن ھامى سىنى ساكىت اوكتاننن ان بالاجا آداسىندا يىرلىش دىرمك اولاردى.

21

بۇيوك لىر، شوبەھسىز كى، سىزە اينانماياچاق لار. اونلار ائللە گلىر كى، چوخ يىر توتورلار. اونلار اۋزلىرى-اۋزلىرى باوباب آغاچ لارى كىمى ھىمىتلى و تشىخوس لو سايىرلار. اوندە، سىز اونلار دىق حساب آپارماغى مصلحت گۇرون. بو اونلار يىن خوشونا گلەجك. آخى بۇيوك لىر رقم لىرى چوخ سئورلىر. سىز ايسە بو حسابلاما-زادا واخىت صرف ائتمىن، مەناسىز شى دىر. سىز مەنە اونسوز دا اعتبار ائدىرسىز و اينائىرسىز.

يىر اوزرىنە گلىب چىخان كىمى بالاجا شاھزادە ھىچ بىر بنى-اينسان گۇرمىدىگىن دن چوخ تعجبلىدى. سھون باشقا بىر پلانتە گلىب چىخدىغىنى گومان ائتىدىگىن دن قورخو ھىسسى اونو چولغادى. ائللە بو واخىت قومون اوستونە آى رنگلى ھالقاروى بىر شىنن تىپىدىگىنى گۇردو.

بالاجا شاھزادە ھر ائھتىمالا قارشى اونا:

—اخشامىنىز خىيىر، — دئدى.

—ھەر واخىنىىز خىيىر، —ايلان جاواب وئردى.

—مىن ايندى ھانسى پلانئتدەيم؟، — دئىھ بالاچا شاھزادە سوروشىدۇ.

—يىئردە، اۆزۈ دە آفريكا، — دئىھ ايلان جاواب وئردى.

—ھە، بئلە دى! بس يىر اوزونىدە آدام ياشامىر؟

—بورا سىھرادىر. سىھرالاردا آدام ياشامىر. اما يىر كورەسى بۇيوك دور، — ايلان جاواب وئردى.

بالاچا شاھزادە بىر داشىن اوستونىدە اوتوروب گۆزلىرىنى سمايا طرف قالدىردى.

—مىن اۆز-اۆزۈمە دئىيرم كى، اولدوزلار يقىن اونا گۆرە ايشىقلاندىر يىلب كى، قوى ھەر كس اۆز اولدوزونو بىر گون آختارىپ

تاپا بىلسىن. مىنىم پلانئتىمە باخ. او، دوز بىزىم باشىمىزىن اوستوندىر... بىزدن نە چوخ اوزاقدادىر!

—سەنىن پلانئتىن گۆزلدىر. بس بورا، يىر نە اوجون گلمىسن؟، — ايلان سوروشىدۇ.

بالاچا شاھزادە دئدى:

—مىنىم بىر گول ايلە بعضى چتىن لىكلىرىم وار.

—اھ! —ايلان اينىلدەدى و سونرا ھەر ايكىسى سوسىدۇ.

—آداملار بس ھارادادىر؟، — دئىھ، بالاچا شاھزادە، نىھىت، بىر دە دىللندى. سىھرادا تنھالىقدىر...

ايلان دئدى:

—آداملار بىر اۆزلىرى دە اساساً تنھادىر.

بالاچا شاھزادە ايلانى اوزون-اوزادى سوزدۇ!

—سنى قىرپە حيوانسان، — نىھىت او، ايلانا دئدى، — بىر بارماق نازىكلىگىندىن...

ايلان اعتراض ائدەرك:

—مىنىم گوجوم كرال بارماغىنىن گوجوندىن قات-قات چوخ دور، — دئدى.

بالاچا شاھزادەنىن دوداقلارىندا تىسسوم گوروندۇ:

—سنى، او قدر دە قودرتلى دئىلسن... سنىن ھىچ پنجهلىرىن دە يوخ دور... ھىچ سىھت دە ائدە بىلمىرسنى.

ايلان اعتراض ائدەرك دئدى:

—مىن سنى گمىلىرىن آپارا بىلجىيندىن دە اوزاق منزىلە آپارارام.

او، قىزىل بىلرلىك كىمى، بالاچا شاھزادەنىن توپوغونا سارىلدى.

—مىن كىمە توخونسام، اونو ياراندىغى تورپاغا قايتارارام، — دئىھ، او بىر داھا قئىد ائندى. لاكىن، سنى پاكسان،

تمیزسن، اولدوزدان گلیرسن...

بالاجا شاهزاده جاواب وئرمه‌دی. ایلان سۆزونه داوام ائده‌رک:

“سنه یازیغیم گلیر. سن بو قرانیت کیمی مؤهکم یئر اوزونده چوخ ضعیف گۆرونورسن. اگر سن، بیر گون اۆز پلانتین اوچون داریخسان، یئر اوزرینه گلمینه تأسفلنسن، من سنه کۆمک ائده بیلرم. من سنی...”
بالاجا شاهزاده دئدی:

“و! من سنی چوخ یاخشی باشا دوشدوم. اما نیه سن همیشه موممالی دانیشرسان؟

“من بوتون موممالاری هیلل ائدیرم، - ایلان دئدی.

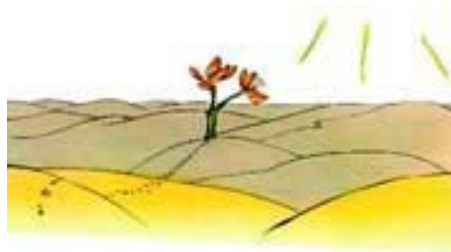
سونرا هر ایکسی سی سوسدو.

XVIII

بالاجا شاهزاده سهرانی باش‌دان-باشا کئچدی، یولدا وور-توت یالنیز بیرجه گوله راست گلدی. بو، اوچ لچک‌دن باشقا

هیچ نیی اولمایان تمته‌راق سیز آدی بیر گول ایدی...

“سالام، - دئییه شاهزاده اونو ادب-ارکانلا سلاملادی.

“سالام، - دئییه گول اونا جاواب وئردی.

“بس هاردا دیر آدام‌لار؟، - دئییه بالاجا شاهزاده نزاکنله سوروشدو.

گول، گون‌لرین بیر گونو بیر کاروان کئچدیگینی گۆرموشدو:

“آدام‌لار؟ هه، یادیمدا دیر. منه ائله گلیر کی، اونلار یا آلتی، یا دا یئددی نفر ایدی. من اونلاری نچه ایل بون‌دان

اول گۆرموشم. اما، بیلیمیرم اونلاری نچه تاپماق اولار. کولک اونلاری ایداره ائدیر، اسدیگی سمته آپاریر.

اونلارین کۆک‌لری اولمادیغین دان چوخ اذیت چکیرلر.

“لویدا، - بالاجا شاهزاده دئدی.

“لویدا، - گول دئدی.

XIX

بالاجا شاهزاده اوجا بیر داغا قالخدی. ایلک دفعه ایدی کی، او، بئله هون‌دور داغ گۆروردو. اونون ایندییه قدر تانییدی

یئگانه داغلار دیزین‌دن اولان اوچ وولکان ایدی. او، دا بو سۆنموش وولکان‌لاردان کتیل کیمی ایستیفاده ائدیردی. “بونون

کیمی هون‌دور بیر داغین زیره‌سین‌دن بیر نظر سالماقلا، - دئییه، او، اۆز-اۆزونه فیکیرلشدی، - من بوتون پلانتی و

بوتون اینسان‌لاری گۆره بیلرم...” لاکین او، سیل دیریم قایالارین شیش اوجلارین دان باشقا هیچ نه گۆرمه‌دی.

او، هر ائهیتمالا قارشى دئدی:

“سالام.

“سالام... سلام.. سلام، - عکس-سدا ائشیدیلدی.

“سیز کیمسینیز؟، - دئییه، بالاجا شاهزاده سوروشدو.

– سیز کیمسینیز... سیز کیمسینیز... سیز کیمسینی... عکس-سدا ائشیدیلدی.

– گلین دوست اولاق، من تکم – او دئدی.

– من تکم... من تکم... من تکم... عکس-سدا ائشیدیلدی.

“نه قریبه پلانتیر! – دئییه بالاجا شاهزاده دوشوندو. تاماميله قورو، اوجو شیش قایالار، بوسوتون دوز قاتی ایله اؤرتولو بیر پلانت. اینسانلاری دا درین عقل لی دئیل. اونلار توتوقوشو کیمی یالنیز دئیلن لری ترار ائدیرلر... پلانتیمده بیر گولوم وار ایدی: صحبتیه همیشه او، بیرینجی باشلادی...”

XX

ایش ائله گتیردی کی، بالاجا شاهزاده قارلی، قوملو، قایالی یئرلرده خئی لی گزیب-دولاشاندان سونرا، نهایت گلیب بیر یولا چیخدی. بوتون یول لاریسه بیر قایدا اولراق اینسانلارا دوغرو آپاریر. او دئدی:

– سلام.

او، قیز یلگولر آچمیش بیر باغا گلیب چیخمیشدی.

– سلام، – دئییه قیز یلگولر جاواب وئردی لر.

بالاجا شاهزاده اونلارا باخدی. بو گول لرین هامی سی نجه ده اونون گولونه اوخشاییردی.

– سیز کیمسینیز؟ – دئییه بالاجا شاهزاده حیرتله اونلاردان سوروشدو.

– بیز قیز یلگولر لیک، – دئییه اونلار جاواب وئردی لر.

– آها!، – بالاجا شاهزاده فیکره گئتدی...

بیردن-بیره او، اؤزونو چوخ بدبخت هیسس ائله دی. گولونون اونا، بوتون کایناتدا یثگانه اولماسی حاقیندا

دانشدق لارینی خاتیرلادی. لاکین، بودور، عینیه همین گولدن بئش مینی! اؤزو ده هله تکجه بیر باغدا!

“منیم گولوم بو گوللری گۆرسیدی، اۆزونو بوتونلوکله تحقیر اولونموش حساب ائدردی... - دئییه، او، اۆز-اۆزونه فیکیرلشیدی. او، مۆهکم اؤسکورردی و گولونچ وضعیتیه دوشمکک اوچون اۆزونو ائله گۆسترردی کی، گویا اؤلور. من ایسه اونا قوللوق ائتمکک مجبوریتی قارشى سیندا قالاردیم. عکس حالدا، او، منی آلچالتماق اوچون اۆله بیلردی...” او اۆز-اۆزونه یئنه فیکیرلشیدی: “من دونیادا نادیر، بلکه ده یتگانه بیر گوله صاحب اولدوغومو گومان ائدیگیمدن اۆزومو زنگین ساییردیم. سن دئمه، منیم قیزیلگولوم مین لرله آدی گوللردن بیرى ایمیش. منیم واریم-یوخوم وور-توت بو گولدن و دیزیمه قدر بوی وئرن، بلکه ده همیشه لیک سؤنموش اوچ وولکاندان ایبارتمیش. وولکانلاردان بیرى ده سؤنموش دور، بلکه ده همیشه لیک. بو منیم یاخشى شاهزاده اولماغیما دلالت ائلمیر...” او اوتلارین اوستونه اوزانیب آغلادی.

XXI

ائله بو واخت تولکو گلیب چیخدی. او، سلام وئردی. بالاجا شاهزاده نزاکتله اونون سلامینی آلدی، لاکین چئوریلیب اطرافینا باخدیقدا هئچ کیمی گۆرمه دی. همین سس یئنی دن ائشیدیلدی: “من بوردا بام، آلما آغاجی نین آلتیندا...” “سن کیمن؟ - دئییه بالاجا شاهزاده سوروشدو، سن نئجه ده گۆزلسن! - من تولکوم، - او جاواب وئردی. - گل بیرلیکده اوینایق، - بالاجا شاهزاده اونا تکلیف ائتدی. من ائله غم لیم کی...” “من سینله اوینایا بیلرم، من اهللیشمیشم، - دئییه تولکو بویون قاجیردی. بالاجا شاهزاده: “اه! ائله ایسه باغیشلا، - دئدی. لاکین، بیر آز فیکیرلشن دن سونرا، علاوه ائتدی: “اهلی لشمک” نه دئمک دیر؟ - اها! دئمه لی سن بورالی دئییلسن. بس بوردا نه آختاریرسان؟ - دئییه تولکو سوروشدو. - اادلاری آختاریرام، - دئییه بالاجا شاهزاده جاواب وئردی. “اهلی لشمک” نه دئمک دیر؟ تولکو ایسه جاوایندا دئدی: “ئه! آدم لار، اونلارین توفنگ لری وار، اوو ائدیرلر. بو چوخ بئکارا و ناراحات ایشدیر! اونلار هله تویوق دا ساخلا بیرلار. بو اونلارین یتگانه ماراقلاندىغى شئى دیر. سن تویوق آختاریرسان؟

بالاجا شاهزاده جاواب وئردی: “خیر، من دوست آختاریرام. بس “اهلی لشمک” نه دئمک دیر؟

“بو چوخ دان كۆهنلیب اونودولموش بیر سۆزدور، - دئییه تولكو بیلدیردی. - مناسی “علاقه یاراتماق” دئمك دیر. -
للاقه یاراتماق؟

“لبته، - تولكو تسدیق ائتدی. - سن، هله لیک، منیم نظریمده بالاجا بیر اوغلانسان، یوز مین لرله بالاجا اوغلانلار کیمی. نه سن منه لازیمسان، نه ده من سنه. چونکی من ده سنین نظرینده یوز مین لرله دیگر تولكولره بنزه یین بیر تولكویم. اما سن منی اهلششیرسن، اونداه، بیزیم بیر-بیریمیزه احتیاجیمیز اولاجاق. سن منیم اوچون دونیادا ینگانه اولاجاقسان، من ده سنین اوچون... بالاجا شاهزاده دئدی:

“دئییه سن من یاواش-یاواش آنلاماغا باشلا بیرام. بیر گول وار... منه ائله گلیر کی، او، اهلششیریلیب... تولكو راضی لاشاراق:

“نییه ده اولماسین، یئر اوزونده ائله شی لر راست گلیرسن کی... - دئدی:

“اما او گول یئر کوره سینده دئیل، - بالاجا شاهزاده اینکار ائتدی.

بو، تولكویه چوخ ماراقلی گؤرۈندۈ.

“بس هاردادیر؟ آیری بیر پلانته؟

“هه.

“همین او پلانته ده اووچو وار؟

“یوخ.

“باخ بو چوخ ماراقلی دیر. بس تویوق نئجه؟

“یوخ.

تولكو آه چكدی. حیاتدا هئچ شی قوسورسوز اولمور.

“هر شی کامل اولایلمز.

لاکین، تولكو، یئنی دن اؤز اوولکی فیکرینه قایتدی.

“منیم حیاتیتم یئکنسک دیر. من تویوقلاری اوولاییرام، آدم لار دا منی. بوتون تویوقلار بیر-بیرینه اوخشاییر،

بوتون اینسانلار دا بیر-بیرینه اوخشاییر. بو دا منی بئزیکدیریر. اما، سن منی اهلششیرسن، حیاتیتم

ایشیق لاناچاق. من سنین آياق سسینی دیگر آياق سس لرین دن فرقلندیرمی باجارجام. او بیر آياق سس لری منی

یوواما گیرمه یه مجبور ائدیردیه، سنینکی منی موسیقی کیمی یووادان بایرا سسله یه جک. بیر او طرف لره باخین!

بوغدا زمی لرینی گؤرۈرسونوزمو؟ من چؤرک یئین دئیلم. تاخیل منیم اوچون فایداسیز بیر شی دیر. تاخیل

زمی لری ندنسه منی دیندیرمیر. بو دا منیم اوچون کدر دوغورور. سنین قیزی لی ساچ لارین وار. منی

اهلششیرسن نه قیامت اولار! قیزی لی رنگ لی بوغدا لاری گؤرنده سنی خاتیرلایاجام. زمی لرین خیشیلی ايله

دالغالانماسینی دا سئوهم.

تولكو سوسدو و اوزون-اوزادى بالاجا شاهزاده يه باخدى:

—خاھىش ائىدىم... اھلى لىش دىر منى! —دئدى.

—بۇ يوك ھوسلە ائىزدىم، — بالاجا شاهزادە جاواب وئردى، — اما واختمىم آزدىر. من اۋزومە ھلە دوستلار

تايمالىيام و چوخ لوشنى لىر اۋىرنەمەلىيم.

تولكو دئدى:

—يالنيز مفتون اولدوغون و مفتون ائلدىگىن شىيى ياخشى اۋىرنەمەك اولار. اينسانلار اينە نيسە ياخشى اۋىرنەمەسى

اوپون قىتىن واختلار يوخ دور. اونلار دوكانلاردان ھەر شىيى آرتىق حاضر وضعيتدە آليرلار. دوست ساتىجى، دوست تاجير

اولمادىغىن دان، اينسانلار اينە دوست اوستىرىسنسە، اوندان منى اھلى لىش دىر.

—بونون اوپون نە ائتمەك لازىم دىر؟، — دئىيە بالاجا شاهزادە سوروشدو.

—چوخ صبرىلى اولماق لازىم دىر، — تولكو جاواب وئردى، — سن اولجە من دن بير آزارالى، بئلجە اوتل لار اينە اوستوندى

اوتوراجاقسان. من سەنە چىكى باخاجام، سن اينە دىنيب دانيشمايا جاقسان. سۇزلر قارشى لىقلى آناشمايا يالنيز

مانع اولار. گونو-گون دن منە بير آزار ياخين اوتورا بىلرسن...

اثر تەسى گون بالاجا شاهزادە يئنە اورا گلدى.

—لاپ ياخشى اولاردى كى، سن ھەر گون عىنى واخندا گلەسن، — تولكو دئدى. — مەسەلەن، اگر سن گونورتادان سونرا ساعت

دۇرددە گلە جىكسنسە، من ساعت اوچدن اۋزومو خوشبخت ھىسس ائتمەيە باشلايا جام. واخ ياخينلاشديقجا من

اۋزومو داھا دا خوشبخت سايا جام. ساعت دۇرددە، من آرتىق ھىجانلانماغا و ناراحات اولماغا باشلايا جام؛

من خوشبختلىگىن دىرىنى آنايا جام! اما سن موختلىف ساعتلاردا، اىستىدىگىن واخ گلەسن، اوندان

بىلمەيە جىم كى، اورىمى خوشبختلىگىن ھانسى آنىنا سازلايم، ھانسى واختىنا كۆكلىم... اونو مراسىم كىمى

كنچىرەمەك لازىم دىر.

—مراسىم نە دئەمەك دىر؟ — بالاجا شاهزادە سوروشدو.

تولكو جايباب وئردى:

—بو دا چوخ دان ياددان چىخىمىش شى دىر. بو، بير ساعتىن او بيرى ساعتلار، بير گونون دىگر گونلرە اوخشاماماسى دىر.

مستلن، منىم اووچولارىم ھەر جومە آخشامى بايرام مراسىمى كنچىرىلر. اونلار كندىن قىزلار يىلە رقس ائدىرلر.

دئەلى، جومە آخشامى گۆزل بير گون دور. من اينە گزە-گزە دوز اوزوملويە قدر كندىب چىخىرام. اگر اووچولار

نە واخ گلدى رقس ائلسىدىلر، اوندان بوتون گونلر بير-بيرىنە اوخشايدى و من دە راحتجا گزەيە چىخا

بىلمەيم، استراحتىم اولمازدى.

بئلەلىكلە، بالاجا شاهزادە تولكونو اھلىلشديردى. آيرى لىق مقامى ياخينلاشاندان اينە تولكو آھ چكدى و:

– منى آغلاماق توتاجاق، – دئدى.

بالاجا شاهزاده دئدى:

– ۆز گوناھين دير. من سنى كدرلن ديرمك فيكرينده دئيلىدىم. سنى غملى گۆرمىي قطعي آرزولايمىردىم، سن اۆزون ايستدين كى، سنى اھلى لىش ديرىم.

– لېتتە، – تولكو دئدى.

– اخى سن آغلاياجاقسان!، – بالاجا شاهزاده ايسرارلا دئدى.

– لېتتە، – تولكو جاواب وئردى.

– دئمەلى، بو اھلىلشديرمەدن سن ھىچ نە قازانمىرسان!

تولكو دئدى:

– من بوندان چوخ شى قازانيرام، سارى، قىزىلى سونبولر حاقيندا سۇيلديك لىرىمى خاتىرلا، – سونرا علاوه ائتدى:

– گىت، او گولرە بير باخ. سن باشا دوشە جىكسن كى، سىن قىزىلگولون دونيادا يىنگانە دىر. سونرا منىملە

ويدالاشماغا گلندە، من بير سىررى سەن ارمان ائدە جەيم. بو دا منىم سەنە ھدىم اولار.

بالاجا شاهزاده قىزىلگول لىرى گۆرمە يە گىتدى.

– سىز قىتىن منىم قىزىلگولومە اوخشامىر سىنىز، سىز ھىچ نىسىنيز. – او اولارلا دئدى. – ھىچ كىم سىزە مفتون

اولمايىب، سىز دە ھىچ كىمە مفتون دئيلىسىنيز. سىز اھلىلشمەيىب سىز. سىز ايندى منىم تولكومون اولكى

وزيتىندىسىنيز. او، يوز مىن لرلە ديگر تولكولردن ھىچ نە ايلە فرقلىمىردى. لاکىن، من اونولا دوستلاشان دان

سونرا ايندى، او، دونيادا يىنگانە دىر.

گول لر پرت اولدو.

– سىز گۆزلىسىنيز، اما ايچىنىز بوش دور، – دئە، او، يئنە سۆزۈنە داوام ائتدى. – سىزە گۆرە آدام اۆزونو فدا وئرمك

ايستىم. لېتە، آدى بير يولچو منىم گولومە باخىب فيكىرلشە بىلر كى، او دا عىنيلە سىزلرە اوخشاير. آنجاق او

تەنھا گول سىزىن ھامىنىزدان مەنە داھا عزيز دىر. بير حالدا كى، محض اونو من سولامىشام. سىزلرى يوخ، محض اونو

شوشە اۆرتۈكلە اۆرتىموشم. محض اونو من آراكسمە ايلە كولەك دن قوروموشام. محض اونون خاطرینە كېنك

قوردلارینی قىرمىشام. (اونلاردان يالنىز ايکى) – اوچ تىرتىل ساخلايمىشدىم كى، بۇيۇگوب كېنك اولسونلار. محض اونون

شىكايەتلىنمەسىنە، اۆزونو اۋىمەسىنە و حتى بزن سوسماسينا دا من قولاق آسمىشام. چونكى، او، منىم

قىزىلگولوم دور، اۆزومون دور.

سونرا او، تولكونون يانينا قايتىدى و:

– لويىدا! – دئدى...

– لويىدا! – تولكو دئدى. – سەنە دئىجىم سىرر باخ بودور، قولاق آس. او، چوخ سادە دىر؛ يالنىز اوركلە ياخشى گۆرمك

اولور. ان اساس شى لىرى گۆزلە گۆرمك اولمور.

– ن اساس شى لىرى گۆزلە گۆرمك اولمور، – دئە، بالاجا شاهزاده ياددا ساخلاماق اوچون بير داھا تکرار ائتدى.

– سەن قىزىلگولون سىن اوچون اونا گۆرە قىمتلى و عزيز دىر كى، سن بوتون حياتىنى اونا صرف ائتمىسن، قىمتلى

واختىنى اونا حصر ائتمىسن.

بالاجا شاهزاده داھا ياخشى ياددا ساخلاماق اوچون تکرار ائتدى:

– قىزىلگولومە بوتون حياتىمى صرف ائتمىشم...

تولكو دئدى:

– يىنسانلار بو حقيقتى اونودوبلار، اما سن بونو اونوتمايلىسان. سن اھلىلشديرديگىنە ھميشە ليک جاوابدە

اولورسان. سن اۆز قیزیلگولونه جاوابدئهنس...

من اۆز قیزیلگولومه جاوابدئهنم، دئيه بالاچا شاهزاده اونو تاماق اوچون تکرار ائتدی.

XXII

سلام، - بالاچا شاهزاده دئدی.

سلام، - یولایران سلامی آلدی.

سن بورادا نه ائدیرسن؟ - دئيه بالاچا شاهزاده سوروشدو.

من سرنیشین لری سئچیب مین-مین آیریرام و اونلاری قاتارلا یولا سالیرام، - یولایران جاواب وئردی. اونلاری آپاران

قاتارین بیرینی ساغا، دیگرینی ایسه سولا گؤندریرم.

یاخشى ایشیقلا ندیر یلمیش سرعت قاتاری گۆی گورولتوسونو خاتیرلادان گورولتولو سسله ائله اؤتوب کنچدی کی، یولایرانین

بودکاسی اسیم-اسیم اسدی.

بالاچا شاهزاده تعجبله:

ونلار نه یامان تلسیرلر. گؤره سن نه آختاریرلار؟

بونو ماشینستین هئچ اؤزو ده بیلیر، - دئيه، یولایران جاواب وئردی.

عکس ایستقامتده حرکت ائدن داها بیر سرعت قاتاری. او دا ایشیق ساچا-ساچا گورولتو ایله اؤتوب کنچدی.

ونلار آرتیق قایى دیرلار؟ - دئيه بالاچا شاهزاده سوروشدو.

یولایران دئدی:

یوخ، بو باشقا قاتاردیر. عکس ایستقامته گئدیر.

ولدوقلاری یئردن راضی قالمادیلار؟

آدام هئچ واخت اولدوغو یئردن راضی قالمیر، - یولایران جاواب وئردی.

اوچونجو سرعت قاتاری ایشیق ساچا-ساچا گورولدادی.

بالاچا شاهزاده سوروشدو:

بو سرنیشین لر بایا قکی لارا چاتماق ایستیرلر؟

ونلار هئچ نه ایستیرلر، - دئيه یولایران جاواب وئردی. -ونلار قاتاردا یاتیرلار، یا دا اسنیرلر. تکجه اوشاقلار

بورونلارینی شوشه یه یایشدیریب باییرا باخیرلار.

بالاچا شاهزاده دئدی:

تکجه اوشاقلار نه ائتدیکلرینی بیلیرلر. اونلار پارچادان دوزلدیلیمیش بیر گلینجیه اورک لرینی بوتؤولو کده وئیرلر.

همین گلینجیک اوشاقلار اوچون سون درجه قیمت لی بیر شیه چئوریلیر. اگر او گلینجیکی اوشاقلارین علین دن توتوب

آلسان، اونلار آغلایارلار.

یولایران دئدی:

ونلارین بختی گتیریب.

XXIII

سلام، - بالاچا شاهزاده دئدی.

سلام، - تاجیر اونون سلامینی آلدی. بو، تکمیللشدیر یلمیش هب تاجیری ایدی. بو هب سوسوزلوغو درهال یاتیریدی. بیرینی

قبول ائتسن، بوتون هفته بو یو سو ایچمک ایستمزسن.

—سَن بونو نيه ساتيرسان؟، — دئيه بالاجا شاهزاده سوروشدو.

تاجير دئدى:

—بو، واختا قناعت ائتمك اوچون موهوم بير شئ دير. اونو آتاند، متخصص لرین حسابلامالارينا گۆره، هفته ده اللى اوچ دقیقه يه قناعت ائديرسن.

—بس بو اللى اوچ دقیقه ده نه ائتمك اولار؟

—نه ايستيرسن، اونو دا ائل...

بالاجا شاهزاده اؤز-اؤزونه فيكىرلشير: “اگر منيم هفته ده اللى اوچ دقیقه آرتيق واختيم اولسايدى، تلمه دن، ياواش-ياواش بولاغا طرف گئدرديم...”

XXIV

سهرادا قزايا دوشدو گوم گون دن بير هفته كنجيردى. گۆتوردو گوم سو احتياطى نين سون دامجى سيني ايچه-ايچه تاجيرين حكا يهينه قولاق آسيرديم.

من بالاجا شاهزاده يه دئديم:

—اه! سنين خاطره لرین نئجه ده گۆزل دير، لاکين من تيارمى هله تمير ائتميمشيم. ايچمه يه داها سويوم دا قالماييب. سنین دئديگين كيمي، من ده ياواش-ياواش بولاغا طرف گنده ييلسيديم، اؤزومو خوشبخت سا ياردديم. او، منه دئدى:

—منيم دوستوم تولكو...

—اى منيم عزيزيم، ايندى تولكو-مولكو واختى دئيل!

—تييه؟

—چونكى، سوسوزلوق دان اؤلجيم...

او، منيم فيكريمى باشا دوشمه دن جاواب وئردى:

—آدام لاپ اؤلنده ده، دوستو اولماق ياخشى شئ دير. مسئلن، من چوخ شادام كى، تولكو كيمي دوستوم وار... من اؤز-اؤزومه دئديم: “او، تهلو كه نين بؤيوك لوگونو تسوور ائتمير. اونا نه وار، آجليغين و سوسوزلوقون نه اولدوغونو او، هئچ واخت ييلميشدى. بير آز گونش شواسى اونون اوچون كيفايتدير...”

لاکين او منه باخدى و فيكىرليريمى اوخويورموش كيمي جاواب وئردى:

—من ده سو ايستيرم... گل بير قويو آختاراق...

من يورغونلوق دان علمى آهسته-آهسته ترپتديم. بو اوجسوز-بوجاق سيز سهرادا بخته-بخت قويو آختارماق بوش شئ ايدى. بونولا بئله، بيز قويو آختاريشينا باشلاديق.

لال-دينمز ساعت لارلا گئتديك. گئجه دوشدو، اولدوزلار سmada پارلاماغا باشلادى. سوسوزلوق دان بدنيمه

قيزديرما-تيرتمه گل ميشدى، اولدوزلارى من سانكى يوخودا گؤروردوم. بالاجا شاهزاده نين سؤزلرى خاتيرم دن چيخميردى.

– دئمه لی، سن ده سوسوزسان؟ – دئییه اوندان سوروشدوم.

لاکین او، منیم سوالیما جاواب وئرمه دی. ساده جه منه دئدی:

– سویون اوریه ده خئیری اولایلر...

اونون جاوابینی باشا دوشمه سم ده، دوباره هئچ نه سوروشماییب سوسدوم... من یاخشی بیلیردیم کی، اونو سورغو- سوالا توتماق لازیم دئیل.

بالاجا شاهزاده یورولموشدو. او اوتوردو. من ده اونون یانیندا اوتوردوم. بیر آز سوکوتدان سونرا، او یئنه دئدی:

– منیم تنها گولومون سایه سینده اولدوزلار دا گؤزل گؤرونور. هئیف کی، بورادان گولو گؤره بیلیمیریک...

آی ایشیغیندا آپایدین گؤرونن دالغا-دالغا قوملاردان گؤزومو چکمه دن:

– لبتته، دوز دئییرسینیز، – دئییه اونون دئدیکی لرینی تسدیقلدیم.

– سهره گؤزل دیر، – دئییه او، علاوه ائتدی.

بو، دوغرودان دا بئله ایدی. سهره منیم همیشه خوشما گلیب. بیر قوم تپه سی نین اوستونده اوتورورسان. هئچ نه

گؤرمورسن. هئچ نه ائشیتیمیرسن. بونولا بئله، بو ساکیت لیکده نه ایسه پاریلدا ییر، نه ایسه ایشاریر...

بالاجا شاهزاده دئدی:

– سهرانی داها گؤزل ائله یین اونون هاراداسا گیزلیدیگی بولاغین وارلیغیدیر...

منی تعجبیلن دیرن او ایدی کی، قوملاردان گلن اسرارنگیز نور ایشیغی نین ملاهتینی من بیردن-بیره آنلادیم،

هیسس ائتدیم. او زامانلار، لاپ بالاجا اولاندا، کؤهنه بیر ائوده یاشاییردیم. سؤز-صحبت گئیدردی کی، همین ائوده گویا

خزینه باسدیریلیب. دئییلن لره گؤره گیزلیدیلمیش خزیننی ایندییه کیمی تاپان اولماییب، بلکه ده هئچ آختاران دا

اولماییب. بلکه ائله او گیزلیدیلمیش دفینه یه گؤره ائوبیز چوخ فوسونکار و حیرتامیز درجه ده گؤزل گؤرونوردو.

آخی ائو اؤز سینه سی نین درینلیگینده موهوم بیر سیرر گیزلیدردی...

من بالاجا شاهزاده یه دئدیم:

– ئله دیر، فرقی یوخ دور، صحبت ندن گئدیر، ائودن، اولدوزلاردان، یا دا سهرادان. اونلارین گؤزل لیگی گؤزوموزله

گؤره بیلمدیک لریمیزدیر.

بالاجا شاهزاده دئدی:

– من شادام کی، سن منیم دوستوم تولکومله عینی فیکری بؤلوشدورورسن.

بالاجا شاهزاده یوخویا گئتدیگین دن من اونو قوجاغیما گؤتوروب یولوما داوام ائتدیم. هیه جان لی ایدیم. منه

ائله گلیردی کی، اوفاق و زریف بیر خزینه آپاریرام. ائله بیر خزینه کی، اوندان داها زریفی یئر اوزونده اولماییب. من،

آی ایشیغیندا بو سولغون آلینا، بو قاپانمیش گؤزلره، کولیین دالغالاندیردیگی بو چنگه-چنگه ساچا باخیردیم و اؤز-

اؤزومه دئییردیم: “منیم بو گؤردوگوم یالنیز ظاهر دیر، قاییق دیر. ان اهمیت لی سی ایسه گؤرونمزدیر...”

اونون يارياچيق دوداق لاريندا گوجلە سئزىلە بىلەجك تېسسومو گۇروب من يئنه اۋز-اۋزومە دئديم: “منى بو ياتمىش بالاجا شاهزادەدە ان چوخ جلب ائدن، اونون بير گولە قارشى اولان سداقتى دير، حتى ياتاندا بئله لامپا ايشيغى كيمى اوزونده برق ووران سئويملى قىزىلگولونون صورتى سئزىليردى...” من اونون گۇرونوگوندن داها زريف اولدوغونو دويدوم. لامپالارى ياخشى محافظه ائتمك، قوروماق لازيم دير؛ آنى بير كولك نغەسى اونلارى سۇن دورە بيلر...

بئله جە گزە-گزە، دان يئرى سۇكولندە نهايت، بير قويو آشكار ائتديم.

XXV

بالاجا شاهزادە دئدى:

“ينسانلار سرعت قاتارلارينا دولوشورلار. اما نه اختاردىقلاريني اۋزلىرى دە بيلميرلر. سونرا باشلايرلار حرکت ائتمەيه، عيني چئوره اطرافيندا فيرلانماغا...”

سونرا، او، علاوه ائتدى:

“هامى سى دا لازيم سىز و لوزومسوز...”

بىزيم گليب چاتديغيمىز قويو هئچ دە سهر قويلولارينا اوخشاميردى. سهر قويلولارى عادتت قوما قازيلمىش ساده يارغانلار اولور. بو ايسه اصل كند قويوسونا اوخشايردى. لاکين مارقلى دير كى، اورالاردا هئچ بير كند-زاد يوخ ايدى و منه ائله گليردى كى، يوخو گۇروروم.

بالاجا شاهزادەيه دئديم:

“قريبە دير، بورادا هر شئى حاضر دير: چارخ دا، وئدرە دە، كن دير د...”

او گولودو، كن ديرە توخوندو و چارخى هرلتدى. قويو چارخى اوزون مدت ايستيفاده اولونماديغين دان جبريلدادى. اونون جبريلتى سى كوللين چوخ دان اولماماسى اوجباتين دان پاس آتمىش كۆهنه يئلقووانين جبريلتى سيني خاتيرلاتدى.

“ئشيدىرسنى، - دئيه بالاجا شاهزادە ديللندى، - بىز بو قويونو اوياديريق، او دا شادليغين دان اوخويور...”

من ايستميرديم كى، او گوج ايشلديب يورولسون. اونا گۆره دە دئديم:

“سەنين اوچون بو، چوخ آغير دير. قوی سويو من چكيم، سنین گوجون چاتماز. بو آغیر ایشدیر.

دولو وئدرنى ائهمالجا چكيب چيخارتديم و اونو قويونون قيراغينا قويدوم. چارخين نغمةسى قولاق لاريمدا هله

دە سسلنيردى و هله دە چالخالانان سودا گونشين رقس ائدن عكسینی گۇروردوم.

بالاجا شاهزادە دئدى:

“بو سودان ايچمك ايستيم، وئر اوندان ايچيم...”

من اونون نه اختاردیغینی ايندى باشا دوشدوم.

وئدرنى اونون دوداقلارى سويه سینه قالدیرديم. گۆزلرینی يوموب دويونجا ايچدی... بالاجا شاهزادە اوچون ائله بيل

توی-بايرام ايدى. بو سو قيدا ماددهسى كيمى آنلاديغيمىز آدى سو دئيلىدى. او، اولدوزلارين آلتيندا گئتديگيمىز اوزون

يوللاردان، چارخين نغمةسين دن، قوللارين قودرتين دن يارانمىش سو ايدى. اورەيه ملهم، اورەيه هديه ايدى بو سو.

هديه دن صحبت گنتميشكن، من بالاجا اوغلان اولدوغوم واختلار يئنى ايل يولكاسى نين چيل-چيراقلاريندان، گئجه

يارى سى ائشيديلن كيلسه موسيقى سين دن، آلدیغیم يئنى ايل هديه لری نين بخش ائتدیگی سئوينج و تېسسوم لردن خوشهال

و خوشبخت اولدوغومو ايندى دە اونوتمورام.

بالاجا شاهزادە دئدى:

“سيزين آداملار عینی بير باغچادا بئش مين قىزىلگول يئتشدیريرلر... و اختاردیقلارینی اوردا تاپا بيلميرلر...”

“تاپا بيلميرلر، - دئيه من رازيلاشديم...

“اخى، اونلار آختاردىق لاريني تىك بير قىزىلگولده و يا بير قورتوم سودا تاپا بيلرديلر...

“لېتتە، - دئيه من جاواب وئرديم.

بالاجا شاهزاده علاوه ائتدى:

“گۈزلر كوردور. اوركلە، قېلبلە آختارماق لازيمدير.

من سوايچديم. ايندى ياخشى نفس آليرديم. دان يئرى سۇكولنده قوم بال رنگينه چاليردى. بو منزردن اورييم

آچيليردى، اؤزومو خوشبخت ساييرديم. كدرلنمە يە هئىچ بير اساس دا يوخ ايدى.

“لازيمدير كى، سن ودينه عمل ائده سن، - دئيه، يئنى دن يانيمدا ايلشميش بالاجا شاهزاده آستادان منه

مراجعتله دئدى.

“هانسى ود؟

“ياديندامى... منيم قويونوم اوچون بورونتاج... من بو گول اوچون جاوابدئهم آخى!

من جيبم دن شكيل ائسكيزلر يىمى چيخارتديم. بالاجا شاهزاده اونلار باخيىب گوله-گوله دئدى:

“سەننن چكديگين باوباب لار بير آز كلمه اوخشاير...

“وهو!

من ايسه اؤز باوباب لار يىملا نئجه ده فخر ائديرديم!

“سەنننن تولكونون... اونون قولاق لارى... اونلار او قدر اوزون دور كى، لاپ بوينوزا اوخشايرلار!...

او، يئنه ده گولدى.

“سن حاق لى دئيىلسن، عزيزيم، اعتراف ائديم كى، من شكيل چكه بيلميرم. ايلانى خاربيچ دن و داخيل دن چكمك دن

ساوايى.

“و! بو دا يارايار، پيس دئيىل، اوشاق لار باشا دوشرلر، - دئيه منى ساكىتلش ديرمك ايستهدى.

من قلمله بير بورونتاج چكديم. بو شك لى بالاجا شاهزاده يە وئرنده اورييم سيخيلدى:

“نەسە فيكىر لى گۈرونورسن، بو باره ده منه دئمك ده ايستميرسن... من ايسترديم سئين ايستك-آرزون دان

خبردار اولوم...

لاكين جاواب وئرمەدى، ساده جه اولارق دئدى:

“بيليرسنمى، منيم يئر كوره سينه دوشمىمين... سابه بير ايلي تامام اولور...

بير آز سو كوت دان سونرا او، يئنه ديللندى:

“من لاپ بو ياخين لارا دوشموشدوم...

او قيزاردى.

هئىچ اؤزوم ده بيلمە دن يئنى دن قريه بير كدر هيسسى كئچيرديم، اووقا تيم پوزولدى. بونونلا بئله، آغليما بئله

بير سوال گلدى:

“ياديندامى، بير هفته اول بوتون ياشايش يئرلرين دن مين ميل آزالى تاماميله تنها گزىشديگين سحر؟ اوندا

بيزيم تانيشليغيميز تصادفى اولمادى، ائلمى؟ سن همين دوشدوگون نقطه يە قايديردينمى؟

بالاجا شاهزاده لاپ برىك قيزاردى.

من ترددودله علاوه ائتديم:

“بلكه ايلدؤنومونه گۈره؟...

او، يئنه ده قيزاردى. او، سوال لارين هئىچ بيرينه جاواب وئرميردى، لاكين قيزارماق ائله “هه” دئمك دير، دئيىلمى؟

من اونا دئدیم:

“اه! من قورخورام...”

او ایسه جاوایندا:

“سن ایندی ایشلمه لیسن. ماشینین نین یانینا قایتمالیشان. من سنی بوراداجا گؤزلییرم. سابه آخشام قاییت...”

ندنسه اوریم ساکیت دئییلدی. تولکونو خاتیرلایردیم.

اهلیشمه یه وئردیگین رازیلغا گؤره آغلامالی اولورسان.

XVI

قویونون یانیندا کؤهنه بیر داش دیوارین داغیلیمیش قالیق لاری وار ایدی. اثرته سی گون آخشام، ایشدن سونرا اونون یانینا

قاییداندا، اوزاق دان بالاجا شاهزادمین دیوارین اوستونده آیاقلارینی سالالیب اوتوردوغونو گؤردوم. من اونون

کیمینله سه صحبت ائتدیگینی انشیتدیم:

“دئمه لی، سن او یئری خاتیرلامیرسان؟ - او، دئییردی. او، تام دقیق لیگی ایله بورا دئییل!

شوبه سیز کی، کیم ایسه اونا جاواب وئردی، چونکی بالاجا شاهزاده اعتراض ائتدی:

“یوخ! یوخ! همین گون اولماغینا همین گون دور، لاکین همین یئر بورا دئییل...”

من دیوارا طرف تلسدیم. هله ده هئچ کیمی گؤرموردوم و هئچ نه انشیتمیردیم. بونونلا بنله بالاجا شاهزاده

یئنن دن کیمه ایسه جاواب وئردی:

“لبنته. سن قودا منیم لپیرلریمین هارادان باشلادیغینی گؤره جکسن. سنه یالینز منی اوردا گؤزلمک

قالیر. بو گئجه من اورا گله جم.

من دیواردان ایگیرمی متر آرالی ایدیم، لاکین هله ده هئچ نه گؤرموردوم.

بیر آز سوکوت دان سونرا بالاجا شاهزاده یئننه ده سوروشدو:

“زهرین گوجلودورمو؟ امینسنمی کی، من اوزون مدت ازاب چکمه یه جهیم؟

من دایاندیم. اوریم سیخیلیردی، لاکین هله ده هئچ نه باشا دوشموردوم...”

او، دئدی:

“یئندی گئت، آشاغی توللانماق ایستیرم!

بو واخت من دیوارین آشاغی سینا طرف باخدیم و یئریم دن سیچرادییم! او اورادا ایدی. باشینی بالاجا شاهزاده یه طرف

قالدیرمیشدی... زهری ایله آدمی یاریم دقیقه یه اؤلدوره بیلن همین او ساری ایلانلاردان بیرینی گؤروردوم.

تاپانچانی چیخارتماق اوچون جیبیمی ائشه له یه - ائشه له یه ایلانا طرف جومدوم. آیاق سسلریمی ائشی دن کیمی ایلان،

قومون اوستو ایله تلمه دن سورونمه یه باشلادی، ضعیفله ین فواره کیمی خیشیلتی سی آزالدی، آستا - آستا داش لارین

آراسینا گیریپ یوخ اولدو.

هؤولنگک دیوارا طرف قاچدیم. اؤزومو بالاجا شاهزاده یه واختیندا یئتیریب اونو قوللاریمین آراسینا آلدیم. اونون

بنیزی قار کیمی آغارمیشدی.

“بو نه قووغادیر! ایندی ده ایلانلارلا صحبت ائدیرسن؟!

همیشه بونونا باغلادیغی قیزی لی رنگلی شرفی آچدیم. گيجگاهلارینی ایسلاتدیم و بیر آز سو دا ایچیرتدیم. ایندی جورت

ائدیپ اوندان هئچ نه سوروشا بیلیمیردیم. او، جدی نظرلرله منه باخیب قوللارینی بونوما دولادی و منی برک -

برک قوجاقلادی. اونون اورینی نین دؤیونتولرینی هیسس ائدیردیم. بو دؤیونتولر اووچو طرفین دن وورولوب یئره

سالیتمیش، اؤلمکده اولان قوش اورینی نین چیرپینتی لارینی خاتیرلادیردی. او منه دئدی:

—من شادام کی، سن تییاره‌نین ناسازلیغینی تاییب دوزلتمیسن. ایندی ائوینه قاییدا بیلرسن...

—هاردان بیلدین؟

من اونا دئمک ایستیردیم کی، بوتون گۆزلدیک‌لریمین عکسینه اولاراق ماشینی دوزلتمه‌یه نایل اولدوم! باخ، بونو سنه خبر وئرمه‌یه گلیمیشدیم.

او منیم سوالیما جاواب وئرمه‌دی، اما علاوه ائتدی:

—من ده بو گون ائویمه قاییدیرام...

سونرا کدرلی حالدا علاوه ائتدی:

—منیم ائویم چوخ اوزاقدادیر... اورا گئدیپ چیخماق چوخ چتیندیر...

من یاخشی هیسس اندیردیم کی، نه ایسه قئیری—آدی بیر شئی باش وئیر. من اونو، بالاجا اوشاق کیمی قول‌لاریمین آراسینا آلیب قوجاقلادیم، اما منه ائله گلیردی کی، قول‌لاریم آراسین‌دان قوپوب دوز آغزی آشاغی، اوچوروما، فلاکته دوغرو

گئنده‌جک بالاجا دوستومو بو یول‌دان ساخلاماغا اقتداریم چاتما‌یاجاق...

اونون سرت و جدی باخیش‌لاری هاراسا اوزاق‌لارا، انگین‌لیک‌لره دیکلیمیشدی.

—سه‌نین قویونون منده‌دیر. اونون اوچون یئشیک ده. هله بورونتاج دا...

او، غم‌لی—غم‌لی گولومسه‌دی.

من اوزون مدت گۆزلدیم. هیسس اندیردیم کی، او، یاواش—یاواش ایسینیر، اؤزونه گلیر:

—رئزیم، سن یامان قورخدون ها...

البته، او، برک قورخموشدو! لاکین، او، خفیفجه گولدو:

—بو آخشام من بون‌دان دا بئتر قورخاجام...

دنفدیلمز بدبخت‌لیک هیسسی منه حاکم کسیلدی. دوغرودانمی من اونون گولوش‌لرینی بیر داها ائشیمه‌یه‌جم؟

بو منه دؤزولمز درجه‌ده آغیر گلیردی. آخی همین گولوش‌لر منیم اوچون سهرادا بولاق کیمی بیر شئی ایدی.

—رئزیم، من یئنه ده سنین گولوشونو ائشیمک ایستیرم...

لاکین او دئدی:

—بو گئجه ایل تامام اولاجاق. منیم اولدوزوم، کئچن ایل دوشدو گوم یئرین دوز اوستونده برقرار اولاجاق...

—رئزیم، بوتون بون‌لارین هامی سی—ایلان اهوالاتی دا، گوروش ده، اولدوز مسئله‌سی ده پیس و قورخولو یوخودان باشقا

بیر شئی دئیل، رازیسانمی؟...

لاکین، او، منیم سوالیما جاواب وئرمه‌دی. منه دئدی:

—ن اهمیت‌لی شئی لر گوزله گورمدیک‌لریمیزدیر...

—لبت...

—فیزیلگول کیمی. اولدوزداکی بیر گولو سئیرسنسه، گئجه‌لر اودوزلارا باخماق خوش اولور. بوتون اولدوزلار گول آچیر.

—لبتته...

—یا دا کی، سو. خاتیرلاییرسانمی... سنین منه وئردیگین سو، ائله بیل موسیقی ایدی، کن‌دیردن و چارخ‌دان سوزولوب

گلن سو... او، چوخ دادلی ایدی.

—لبت...

—گئجه‌لر سن اولدوزلارا باخارسان. منیم اولدوزوم چوخ بالاجادیر، اونو سنه گوستره بیلیمیرم. بئله یاخشی‌دیر.

منیم اولدوزوم، سنه گوره، چوخسای‌لی اولدوزلاردان بیر اولاجاق. اوندا، سن بوتون اولدوزلارا باخماغی

سئو‌جکسن... اونلارین هامی سی سنین دوستون اولار. ایندی ایسه سنه بیر هدیم وار...

او، یئنه ده گولودو.

“اه! بالاجا، عزیزیم، من بو گولوشو بیلسن نه قدر خوشلاییرام!

“ئله بو دا منیم سنه هدیم اولاجاق... سو کیمی...

“نه دئمک ایستیرسن؟

“دئمک ایستیرم کی، هر آدامین اوز اولدوزو وار. اولدوزلار بیر-بیرینه بنزمیر. اونلار آیری-آیری فونکسیالار یئرینه یئتیریر. بعضی لرینه-سیاهلار اولدوزلار بلدچی لیک ائدیر. دیگرلری اوچون اونلار بالاجا ایشیق لاردان باشقا بیر شئی دئیل. بعضی لری اوچون ایسه، مسئلن، عالیم لر اوچون، اونلار پروبلئم دیر. منیم بیزنسمنیم اوچون اونلار قیزیل دیر. لاکین، بوتون آداملار اوچونسه اولدوزلار لال دیر، سوسورلار. دینیپ دانیشمیرلار. سنین ایسه، هئچ کیمین اولدوزونا بنزمه یین اولدوزلارین اولاجاق...

“بونو نئجه باشا دوشمه لی؟

“گنجه لر، سن سما یا باخاجاقسان، چونکی اورادا منیم یاشادیغیم، منیم گولودو گوم اولدوز وار. سنه ائله گلجه ک کی، بوتون اولدوزلار گولور. سنین ده گوله ییلن اولدوزلارین اولاجاق!

او، بیر داها گولودو.

“سن تسل لی تاپاندا (گنچ-تئر هامی تسل لی تاپیر) منیمله تانیشلیغین دان ممنون اولاجاقسان. سن همیشه منیم دوستوم اولاجاقسان. سن منیمله بیرلیکده گولمک ایسته یه جکسن. هردن پنجرنی، باخ بئله جه شادیانالیق اوچون تاپانای آچاجاقسان... سنین دوستلارین ایسه، سنین سما یا باخیب گولودو گونو گوروب چوخ تعجب لنه جک لر. اوندا سن اونلار دئییه جکسن: “بلی، بلی، من اولدوزلار باخاندا همیشه گولورم!” اونلار گومان ائده جک لر کی، دلی اولوبسان. من ده سنین باشینا بئکارا بیر اویون آچاجام...

او، یئنه ده گولودو.

“ئله چیخاجاق کی، من سنه اولدوزلارین اوزینه بیر ییغین گولن زینقروو وئرمیشم...

او، بیر داها گولودو. سونرا یئنن دن جدی لشدی:

“بو گنچ... بیلیرسنمی... یاخشی اولار گلیمسن...

“مه سنی تک قویما یا جام.

“سنه ائله گلجه ک کی، اذیت چکیرم... حتی ائله فیکیرلشه جکسن کی، من اولورم. باخ، بئله. بوتون بونلاری گورمه سن یاخشی دیر. هئچ گورمینه دیمز ده.

“من سنی تنها بوراخما یا جام.

او بیر آرقایغی لی و دالغین گورونوردو.

“ونو دا دئییم کی... بورادا ایلان مسئله سی وار... او، سنی چالا دا بیلر... ایلانلار چوخ قددار اولور... اونلار ائلبئله،

کنف اوچون ده آدام چالیرلار...

“من سنینه، سنین یانیندا اولاجام.

اما ندنسه بیردن-بیره ساکت لشدی:

“دوغرودور، اونلارین زهری بیر دفعه سانجماق اوچون چاتیر. ایکیمیزی ده چالا بیلمز.

همین گنجه، من اونون نئجه گئتدیگینی گورمدیم. او، سس سیز-سمیر سیز سوروشوب آرادان چیخمیشدی. من اونا

آرخادان چاتاندا او قطعی و ایری آددیم لارلا ایرلیلیردی. او، یالنیز بونو دئدی:

“اه! سن بورداسان...

علیم دن توتدو. چوخ ناراحت گورونوردو یئنه:

“ناھاق گلدین. ایزتیراب کئچیرە جکسن. سنە ئالە گلە جک کی، من اۆلورم، اما بئله اولما یا جاق...
من ایسه سوسوردوم.

“گۆرورسنمی... چوخ اوزاق دیر. من بو بدنی اورا آپارا بیلرم، چوخ آغیر دیر.
من ایسه سوسوردوم.

“بەدنی ترک ائتمک، کۆهنە قلافی، کۆهنە قاییغی ترک ائتمک کیمی بیر شئی دیر. بونون اوچون کدرلنمە یە
دیمز...
من ایسه سوسوردوم.

او بیر آرز روحدان دوشدو. لاکین یئنه سی ائتدی:

“بیلیرسنمی، هر شئی یاخشى اولاجاق. من دە همچی نین اولدوزلارا باخاجام. اولدوزلارین هامی سی، منیم اوچون، چارخی
جیریلدایان قویولار کیمی اولاجاق. اولدوزلارین هامی سی منە سو سوز جکلر...
من ایسه سوسوردوم.

“بو ئالە ماراق لی اولاجاق کی! سنین بئش یوز میلیون زینقرووون اولاجاق، منیمسە، بئش یوز میلیون قویوم...
او دا، همچی نین، سوسدو، چونکی آغلایردی...
“گلیب چاتدیق. قوی بو آددیمی سن سیز، تک آتیم.
او، اوتوردو، چونکی قورخوردو.
او، یئنی دن سۆزە باشلادی:

“بیلیرسنمی... منیم گولوم... من اونا جاوابدئهم! او ئالە ضعیف دیر کی! ئالە سادلؤوه دور کی! اؤزونو قوروماق
اوچون اونون وور-توت دؤرد تیکانی وار. دؤرد تیکان دان باشقا دونیادا هئچ نیه گومانی گلیمیر...
من دە اوتوردوم، چونکی، داها آیاق اوسته دورا بیلیمیردیم. او دئدی:
“بودور... هر شئی بیتدی...

او، بیر آرز تردود ائتدی، سونرا ایسه آیاغا قالخدی. بیر آددیم آتدی، من ایسه ترپنه بیلیمیردیم.
اونون توپوغونون یانیندا ساری بیر پاریلتی گۆروندو. او، بیر آن حرکت سیز دونوب قالدی. او قیشقیرمادی. آغاج ییخیلان
کیمی، او، یاواشجا یئره چؤکدو. قومون اوستونه ییخیلیدیغین دان حتی سس دە ائشیدیلمه دی.

XXVII

ایندی ایسه او واخت دان آرتیق آلتی ایل کئچیب... من بو احوالاتی هله هئچ واخت، هئچ کیمه نقل ائتمیشم. منی
یئنی دن گۆرن یولداش لاریم ساغ-سالامات اولدوغومو گۆردو کئرینه چوخ شاد ایدی لر. من غم لی-الم لی ایدیم، لاکین
دوست لارا دئییردیم: “بو، یورغونلوقدان دیر...”

ایندی ایسه بیر آرز ساکیتلشمیشم. داها دوغروسو... تامامیله یوخ. اما یاخشى بیلیرم کی، او، آرتیق اوز پلانئینه
قاییدیب، چونکی، هاوا ایشیق لانداندا اونون جسدینی قومون اوچتونده تاپا بیلیمدیم. بو، او قدر ده آغیر جسد
دئییلدی... آخشام لار ایسه اولدوزلارا قولاق آسماغی خوشلاییرام. اونلار، ئالە بیل کی، بئش یوز میلیون زینقروودور...
اما بیر شئی منی موتسیر ائدیر. بالاجا شاهزاده نین قویونو اوچون چکدیگیم بورونتاجا دری دن قاییشی
چکیمی اونو توموشام! اونو هئچ واخت قویونون باشینا کئچیره بیلمه یه جک. بو حالدا من اوز-اوزوم دن سوروشورام:
“گۆره سن اونون پلانئینده نه تزه خبر؟ چوخ گومان کی، قویون گولو یئییب...”

بزن اؤز-اؤزومه دئیریم: "البته کی، یوخ! بالاجا شاهزاده بوتون گنجهلری اوز گولونو شوشه اورتوگون آلتیندا ساخلاییر و اوز قویونونا دا یاخشی نظارت ائدیر... "اوندا، من اوزومو خوشبخت سانیرام. بوتون اولدوزلار دا خیسینخی سین گولورلر.

بزن ده اؤز-اؤزومه دئیریم: "بیر دفعه، ایکی دفعه فیکیر داغینیق اولسا، هر شی باش وئره ییلر! بیردن او، آخشام شوشه اورتوگو اونوتدو و یا قویون سس سیز-سمیر سیز گنجه واختی عقل دان چیخدی... "اوندا بوتون زینقروولار آغلایاجاق!..

اصل بوگوک سیرر ده ائله بوندادیر. نئجه کی، منیم اوچون، ائلهجه ده بالاجا شاهزادنی سئون سیزلر اوچون لاقئیدلیک باغیشلانیلماز عمل دیر. کایناتین هر هانسی رنگیونوندا هاراداسا تانیمادیغیمیز بیر قویونون بیر قیزیلگولو یئمه سینه لاقئید قالا بیلرک. دنیا گوزللیکدن، برزکدن مهروم اولار، بلکه ده یوخ...

سمایا باخین. اؤز-اوزونوزدن سوروشون:

گوره سن قویون قیزیلگولو یئدی، یا یوخ؟ سیز اوندا گورجکسیز کی، هر شی دیشیب باشقا جور اولاجاق...
بونون نه قدر اهمیتلی اولدوغونو بوگوک لر هئچ زامان باشا دوشه بیلمه یه جک!